

***Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego
powiatu tarnogóskiego
za rok 2021***

Bytom 2022

SZANOWNI PAŃSTWO

Mam przyjemność przekazać na Państwa ręce „Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2021”. Dokument ten przygotowywany jest corocznie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na podstawie informacji uzyskanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się styl życia, środowisko naturalne i stworzone przez człowieka oraz społeczne życie, pracy, nauki, a także działania placówek leczniczych. To właśnie styl życia człowieka, w blisko 50% determinuje zachowanie zdrowia i dobrą kondycję psychofizyczną.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest jak najszybsze identyfikowanie niepożądanych zjawisk wpływających na zdrowie człowieka.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych. Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego miast stale poprawia się, stwierdzone są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno-higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych jak i władz samorządowych i administracyjnych.

Działalność restrykcyjno-kontrolna nie jest jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podejmowane są również inicjatywy mające na celu zachęcenie mieszkańców do dbania o zdrowie swoje i najbliższych poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych oraz eliminowanie zachowań ryzykownych, a także stworzenie bezpiecznych warunków życia, nauki i pracy.

Mam nadzieję że przedstawiony Państwu raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podjęcia działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w powiecie tarnogórskim. Ufam, iż zaprezentowana ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Spis treści:

I.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	5
1.	Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	5
2.	Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	7
3.	System telefonicznego powiadamiania alarmowego	7
	Wnioski	8
II.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	8
1.	Stan sanitarny szpitali	8
2.	Stan sanitarny zakładów opiekuńczo – leczniczych	10
3.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych	11
4.	Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy	12
5.	Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek	12
	Wnioski	12
III.	Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	12
1.	Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów	16
2.	Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych	17
3.	Piekarnie	18
4.	Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX	18
5.	Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami	18
6.	Akcje	18
7.	Działalność interwencyjna za 2021 rok	21
	Wnioski	23
IV.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej oraz wody do kąpieli	23
	Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę	23
1.	Ocena jakości wody w pływalniach	24
2.	Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej	25
V.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	25
1.	Domy pomocy społecznej	27
2.	Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie	27
3.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług	28
4.	Dworce kolejowe i autobusowe	30

5.	Ustępy publiczne	30
6.	Noclegownie	30
7.	Pływalnie	30
8.	Inne obiekty użyteczności publicznej	31
9.	Inne informacje	32
10.	Interwencje	32
	Wnioski	34
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych	35
1.	Stan sanitarny placówek oświatowo – wychowawczych	36
2.	Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia	38
3.	Profilaktyczna opieka zdrowotna	39
4.	Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży	40
5.	Interwencje	40
	Wnioski	41
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	41
1.	Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy	41
2.	Nadzór nad środkami zastępczymi	44
3.	Choroby zawodowe	44
4.	Interwencje	45
5.	Działania w ramach walki z pandemią wirusa Sars-CoV-2	45
	Wnioski	45
VIII.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	46
IX.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	49
X.	Działalność laboratoryjna	59
XI.	Podsumowanie	61

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2021 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono łącznie 11320 wywiadów epidemiologicznych w ogniskach chorób zakaźnych.

Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wzrosła porównaniu do roku ubiegłego o 6241.

Na podstawie analizy zachorowań na choroby zakaźne w 2021 r. w porównaniu z rokiem 2020 zaobserwowano spadek liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby.

W 2021 roku zarejestrowano ogółem 3 przypadki zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby tj. o 3 zachorowania mniej niż w poprzednim roku. Były to zachorowania na wzv typu A. Nie rejestrowano przypadków zachorowań na wzv typu B i wzv typu C.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową w 2021 r. zarejestrowano 23 przypadki zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką *Salmonella* – o 5 przypadków więcej niż w roku poprzednim, natomiast nie zarejestrowano przypadków posocznicy oraz innego zakażenia pozajelitowego wywołanego przez pałeczki *Salmonella*.

Zarejestrowano także 213 przypadków innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (wzrost o 139 przypadków), 85 przypadków biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (wzrost o 43 przypadki), 130 przypadki wirusowych zakażeń jelitowych (wzrost o 37 przypadków) oraz 1 przypadek innego bakteryjnego zatrucia pokarmowego.

Wśród innych bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridium difficile*. W 2021 roku zarejestrowano 204 przypadki zakażeń wywołanych tym patogenem, to jest o 132 przypadki więcej niż w roku 2020. Utrzymująca się wysoka liczba tych zakażeń wynika z powszechnie stosowanej przez szpitale diagnostyki w kierunku wykrywania *Clostridium difficile*.

W 2021 r. na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 6 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. Porównując do roku poprzedniego ilość ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową wzrosła o 2 ogniska.

Wszystkie ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiły w oddziałach szpitalnych, w tym 5 ognisk zakażeń wywołanych zostało przez *Clostridium difficile*, natomiast 1 przez rotawirusy.

W grupie chorób wieku dziecięcego zanotowano wzrost liczby zachorowań na ospę wietrzną – 290 przypadków (wzrost o 82 zachorowania), natomiast spadek liczby zachorowań na płonicę – 8 przypadków (spadek o 4 zachorowania). Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na odrę, krztusiec, różyczkę i świnkę.

W 2021 roku nie rejestrowano zachorowań na boreliozę.

Zanotowano 13 przypadków szczepienia przeciwko wściekliznie osób narażonych na zachorowanie na skutek pokąsania przez zwierzęta – o 4 przypadki więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym.

W grupie zapaleń opon mózgowych i mózgu zarejestrowano 2 przypadki innego wirusowego zapalenia mózgu, 2 przypadki wirusowego zapalenia opon mózgowych, 3 przypadki zachorowań na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu (o 2 więcej niż w roku poprzednim), 2 przypadki zachorowania na zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone (wzrost o 1 przypadek).

W 2021 roku nie zarejestrowano przypadków zapalenia opon mózgowych wywołanych przez przypadków zapalenia opon mózgowych wywołanych przez *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae* oraz *Haemophilus influenzae*.

W ilości zachorowań na gruźlicę obserwowana jest od 2009 roku tendencja spadkowa, w 2021 r. zarejestrowano 4 zachorowania, to jest o 6 przypadków mniej niż w roku poprzednim.

W roku 2021 zaobserwowano spadek liczby zgłoszonych podejrzeń zachorowań na gripę, tj. z 7428 przypadków w roku 2020 do 3661 przypadków w roku 2021.

Liczba zarejestrowanych przypadków zależy jest zarówno od faktycznej liczby zachorowań, jak i zgłaszalności przypadków przez podmioty lecznicze.

W 2021 roku nie zarejestrowano przypadków grypy potwierdzonej badaniami wirusologicznymi.

Liczba osób zaszczepionych przeciwko grypie sezonowej spadła w 2021 roku o 78 w porównaniu z rokiem poprzednim. Zaszczepionych zostało w 2021 roku 2330 osób.

W 2021 roku nie zarejestrowano przypadków zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową. Utrzymująca się niska zapadalność szczególnie w grupie młodzieży spowodowana jest między innymi większą świadomością społeczeństwa w zakresie inwazyjnej choroby meningokokowej, a także szczepieniami przeciwko meningokokom grupy C i B.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2021 roku przeciwko meningokokom ogółem zaszczepionych zostało 347 osób, to jest o 31 osób więcej niż w roku poprzednim.

W 2021 r. zarejestrowano także 2 przypadki inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* (o 1 mniej niż w roku poprzednim), natomiast nie rejestrowano przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*.

W 2021 roku zarejestrowano również 8 przypadków róży (o 7 mniej niż w poprzednim roku), 4 przypadki kiły (wzrost o 2 przypadki), 3 przypadki innych chorób przenoszonych drogą płciową wywołanych przez chłamydie oraz 1 przypadek lambliozy.

W 2021 roku zarejestrowano 11312 przypadków zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, to jest o 6344 przypadki więcej niż w roku poprzednim.

Zarejestrowano 40 ognisk zakażeń wywołanych koronawirusem SARS-CoV-2, w tym 20 w szpitalach, 6 w zakładach pracy, 4 w domach pomocy społecznej, 9 w szkołach i 1 na imprezie rodzinnej.

W 2021 r. w szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 30 ognisk zakażeń szpitalnych, to jest o 23 więcej niż w roku poprzednim.

20 ognisk zakażeń szpitalnych zostało wywołanych przez koronawirusa SARS-CoV-2, 6 ognisk zakażeń przenoszonych drogą pokarmową, w tym 5 wywołanych przez *Clostridium difficile* i 1 przez rotawirusy. Ponadto wystąpiły 2 ogniska zakażeń szpitalnych wywołanych przez *Klebsiellę pneumoniae* KPC i 2 ogniska wywołane przez *Klebsiellę pneumoniae* NDM.

W zakresie prowadzonej działalności przeciwepidemicznej w 2021 r. zarejestrowano 7 interwencji, które dotyczyły :

- narażenia na zakażenie SARS-CoV-2 innych osób w związku z nieprzestrzeganiem obowiązku izolacji osoby zakażonej oraz kwarantanny osób z kontaktu. Przeprowadzono analizę zapisów w Systemie EWP oraz Systemie SEPIS. Osoba zakażona zakończyła izolację, w wywiadzie epidemiologicznym nie podawała innych osób z kontaktu oprócz domowników. Interwencję uznano jako niezasadną.
- narażenia na zakażenie SARS-CoV-2 pracowników Komendy Wojewódzkiej OHP w Katowicach. Przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne. Interwencję uznano za niezasadną.
- nieprzestrzegania obostrzeń dotyczących COVID-19 w trakcie organizowanych spotkań domowych. W związku z obowiązującymi regulacjami prawnymi interwencję uznano za niezasadną.
- nieprzestrzegania obostrzeń dotyczących COVID-19 na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach – 4 interwencje. Przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne, które potwierdziły niezachowanie wymaganego dystansu społecznego oraz niestosowanie maseczek ochronnych przez podróżujących. Wydano zalecenia doraźne. Interwencje uznano za zasadne.

W 2021 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie powiatu tarnogórskiego pozyskiwano informacje o podejrzeniach zatruc środkami zastępczymi z nadzorowanych podmiotów leczniczych.

W analizowanym okresie zarejestrowano 6 przypadków podejrzenia zatruc środkami zastępczymi, to jest o 2 przypadki mniej niż w roku poprzednim, nie zarejestrowano przypadków podejrzeń zgonów po zażyciu substancji psychoaktywnych.

Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2021 roku na terenie powiatu tarnogórskiego sprawowano nadzór nad 42 punktami szczepień.

W związku z trwającym stanem epidemii i koniecznością realizacji działań przeciwepidemicznych kontrole punktów szczepień w 2021 roku nie były realizowane.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnię imiennie do PSSE w Bytomiu.

W 2021 r. poradnia POZ zgłosiła 323 dzieci oraz 257 rodziców uchylających się od poddania dzieci szczepieniom ochronnym.

PPIS w Bytomiu wystosował 37 wezwań zobowiązujących rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień. Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się sukcesywny wzrost liczby osób uchylających się od szczepień ochronnych.

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2021 zauważalny jest spadek wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży we wszystkich grupach wiekowych. Jest on spowodowany występowaniem środowisk opornych związanych

z wpływem ruchów antyszczepionkowych oraz brakiem złożonej deklaracji do poradni POZ. Ponadto istotny wpływ na spadek wykonawstwa szczepień ochronnych w 2021 roku miała także epidemia COVID-19.

System telefonicznego powiadamiania alarmowego

W związku z koniecznością zapewnienia obywatelom kontaktu telefonicznego uruchomiona została infolinia GIS, w ramach której prowadzone są całodobowe dyżury telefoniczne. Ponadto funkcjonuje System SEPIS, który zapewnia możliwość niezwłocznego podejmowania i rozwiązywania zgłoszeń od obywateli oraz przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych w przypadku zgłoszenia zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2.

Uruchomione zostały również dodatkowe numery telefonów całodobowych umożliwiające kontakt w sytuacjach wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, udostępnione dyrektorom szkół i przedszkoli.

Wnioski:

Podsumowując prowadzony w 2021 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że zasadniczym problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu w analizowanym okresie była epidemia zakażeń wywołanych koronawirusem SARS-CoV-2 oraz występowanie ognisk zakażeń szczególnie w podmiotach leczniczych, domach pomocy społecznej, szkołach oraz zakładach pracy.

Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych. Zauważa się coraz większą podatność rodziców na wpływ ruchów antyszczepionkowych. Ponadto istotny wpływ na spadek stanu zaszczepienia populacji w 2021 roku miała również trwająca epidemia COVID-19.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Stan sanitarny szpitali

W 2021 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 5 szpitalami na terenie powiatu tarnogórskiego:

- Zakon Posługujących Chorym OO. Kamilianie w Tarnowskich Górach, ul. Bytomska 22,
- NZOZ Zakład Pulmonologii w Tarnowskich Górach, ul. Lipowa 3,
- SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka w Tarnowskich Górach, ul. Śniadeckiego 1,
- Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny „Pałac Kamieniec” Sp. z o.o. ul. Polna 2, Kamieniec, 42-674 Zbroslawice, w skład którego wchodzi 2 obiekty.
- Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A. NZOZ Szpital im. dr B. Hagera w Tarnowskich Górach ul. Pyskowska 47-51

W nadzorowanych szpitalach Sekcja Epidemiologii przeprowadziła 3 kontrole sprawdzające.

Nie wydano decyzji nakazujących terminowych. Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 4 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanych decyzjach.

Stan sanitarno - higieniczny oraz techniczny ulega stopniowej poprawie. Sukcesywnie wykonywane są prace remontowe mające na celu utrzymanie właściwego stanu obiektów, a także obowiązki nałożone w wydanych decyzjach.

W 2021 r. w szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 30 ognisk zakażeń szpitalnych, w tym 10 ognisk w SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętki, 18 ognisk w Wielospecjalistycznym Szpitalu Powiatowym S.A. Szpitalu im. dr B. Hagera, 2 ogniska w szpitalu Zakonu Posługujących Chorym OO. Kamilianie w Tarnowskich Górach, ul. Bytomska 22.

W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych nie przeprowadzono kontroli.

Pracownicy sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska w 2021 r. na terenie Powiatu Tarnogórskiego przeprowadzili 1 kontrolę zaplecza szpitalnego tj. SP ZOZ „Repty” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. Jerzego Ziętki w Tarnowskich Górach ul. Śniadeckiego 1, która nie wykazała nieprawidłowości.

W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi. Ponadto podczas kontroli sprawdzono postępowanie ze zwłokami osób zmarłych. W 2021 roku nie zarejestrowano interwencji dotyczących szpitali.

Stan sanitarny zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego

Ogółem w ewidencji PSSE w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego znajduje się 1 obiekt, w którym w roku sprawozdawczym została przeprowadzona 1 kontrola. Skontrolowany obiekt oceniono jako dobry. Zlokalizowany jest w 2 budynkach wolnostojących. Obiekt dostosowany dla osób niepełnosprawnych. Liczba miejsc dla pensjonariuszy w obiekcie 65. Pomieszczenia obiektu utrzymane są w dobrym stanie sanitarno- technicznym i porządkowym.

Podczas kontroli sprawdzono postępowanie ze zwłokami osób zmarłych. W zakładzie opracowana jest procedura, która określa postępowanie medyczne, toaletę pośmiertną, postępowanie porządkowe, postępowanie pielęgniarstwa i zachowanie personelu. W procedurze zawarte są zasady zachowania godnych warunków dla zmarłego i pozostałych podopiecznych.

Zakład posiada opracowane i wdrożone procedury przeciw epidemiczne, w tym postępowania z odpadami medycznymi, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dezynfekcji pomieszczeń, postępowania z bielizną brudną i czystą. W obiekcie wydzielone jest pomieszczenie na środki czystości, dezynfekcyjne i higieniczne.

Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Pod nadzorem znajduje się 75 podmiotów, w skład których wchodzi 163 obiekty.

Ponadto nadzorem objęte są 33 filie ambulatoryjne podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru sprawowanego nad obiektami, w których prowadzona jest działalność lecznicza na terenie powiatu tarnogórskiego w 2021 r. Sekcja Epidemiologii przeprowadziła 8 kontroli w 5 obiektach, ponadto skontrolowano 1 filię przeprowadzając 4 kontrole.

Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 1 decyzję zmieniającą termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanej decyzji.

Nieprawidłowości stwierdzono w 2 skontrolowanych obiektach:

- w przychodni nieprawidłowości dotyczyły bieżącego stanu sanitarno - higienicznego gabinetu diagnostyczno - zabiegowego. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 200 zł oraz wydano zalecenia doraźne. Nieprawidłowości zostały usunięte, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.
- Punkt poboru wymazów w kierunku SARS-CoV-2 zlokalizowany na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach należący do podmiotu Laboratorium Medyczne LAB-MED w Sośnicowicach, ul. Raciborska 9. W trakcie kontroli interwencyjnych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno- higienicznego obiektu oraz nieprzestrzegania obostrzeń związanych z COVID-

19. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 200 zł oraz dwukrotnie wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane.

W 2 skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące postępowania z odpadami medycznymi. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości nałożono mandaty karne oraz wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane.

W 2021 roku zarejestrowano 4 interwencje dotyczące ambulatoryjnych podmiotów leczniczych:

1. dot. nieprzestrzegania reżimu sanitarnego w punkcie szczepień przeciw COVID-19. Przeprowadzono kontrolę sanitarną w obiekcie. Kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego oraz postępowania z odpadami medycznymi. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości nałożono mandat karny i wydano zalecenia doraźne. Interwencję uznano za zasadną.
2. dot. nieprzestrzegania reżimu sanitarnego w punkcie szczepień przeciw COVID-19. Przeprowadzono kontrolę sanitarną, która nie wykazała nieprawidłowości. Interwencję uznano za niezasadną.
3. dot. nieprawidłowych warunków wykonywania wymazów – 2 interwencje. Przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne, które wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno- higienicznego, postępowania z odpadami medycznymi oraz nieprzestrzeganie obostrzeń związanych z COVID-19. Wydano zalecenia doraźne oraz nałożono mandat karny. Interwencje uznano za zasadne.

Bieżącym nadzorem objęty jest punkt medyczny zlokalizowany na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach.

W 2021 r. nie przeprowadzono kontroli w obiekcie.

W związku z ogłoszonym stanem epidemii COVID- 19 utrzymywana jest stała współpraca ze służbami medycznymi lotniska oraz Strażą Graniczną w celu wymiany informacji oraz szybkiego podjęcia działań przeciwepidemicznych.

Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem znajduje się 146 prywatnych gabinetów lekarskich.

W 2021 r. skontrolowano 2 obiekty, przeprowadzając łącznie 2 kontrole sprawdzające.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarny skontrolowanych gabinetów został oceniony jako dobry.

Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek

Pod nadzorem znajduje się 5 praktyk pielęgniarek.

W 2021 roku nie skontrolowano praktyk.

Praktyki zlokalizowane są na terenie szkoły i świadczone są w niej usługi medyczne na rzecz uczniów szkoły.

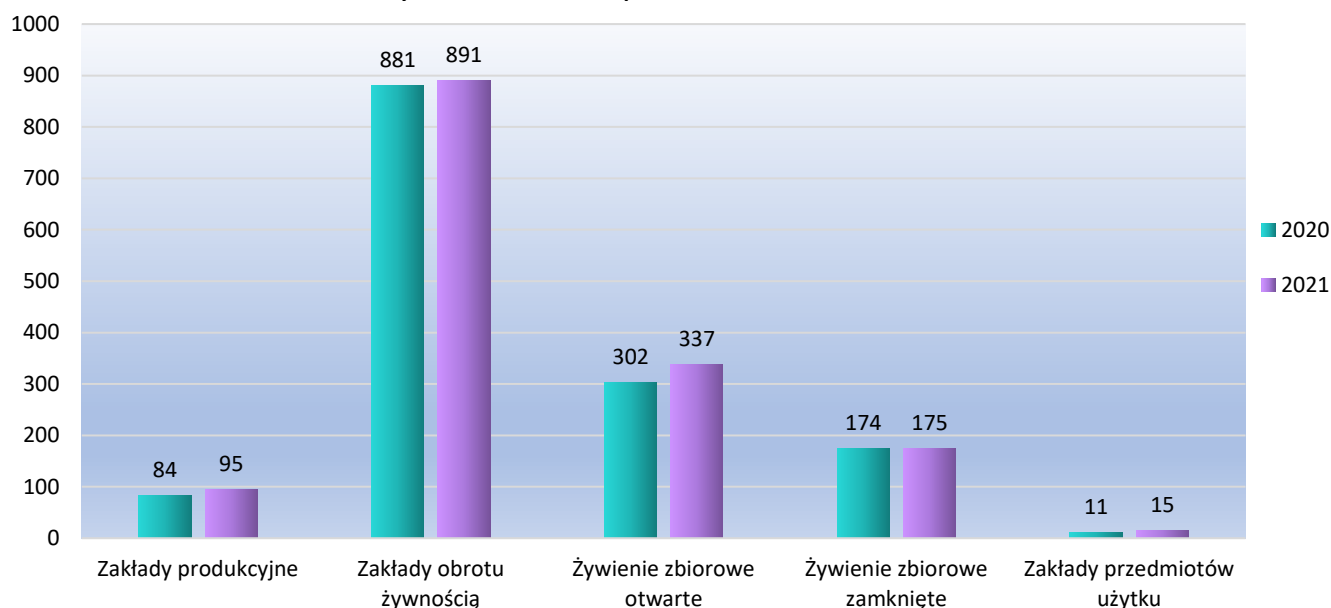
Wnioski:

W roku 2021 ze względu na wprowadzenie stanu epidemii oraz konieczność skupienia działalności Sekcji Epidemiologii na realizacji działań w zakresie zwalczania chorób zakaźnych, kontrole podmiotów wykonujących działalność leczniczą zostały zrealizowane w ograniczonym zakresie.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2021 przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego, skontrolowali **678** zakładów branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, co stanowi **44,8 %** wszystkich obiektów zewidencjonowanych.

Wykaz obiektów pod nadzorem

Na terenie powiatu tarnogórskiego największą część spośród wszystkich zakładów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W najliczniejszej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w powiecie tarnogórskim można stwierdzić, że w 2021 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu jest większa w stosunku do 2020 roku.

Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że w roku 2021 liczba zaplanowanych do kontroli obiektów była mniejsza o **25 %** niż w roku 2020.

Tabela 1. Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2020 do 2021

Rodzaj obiektu	Powiat tarnogórski			
	2020		2021	
	zaplanowane	wykonane	<i>zaplanowane</i>	<i>wykonane</i>
Produkcja	77	43	64	52
Obrót	439	268	243	167
Żywnienie otwarte	201	77	190	125
Żywnienie zamknięte	155	91	158	124
Materiały i wyroby	0	0	0	0
RAZEM	872	479	655	468

W roku 2021 wykonano **468** kontroli z **655** zakładów zaplanowanych do kontroli. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż harmonogram kontroli został wykonany w **71,4 %**.

W roku sprawozdawczym kontrole planowane nie zostały wykonane w 100% z powodu sytuacji epidemiologicznej związanej z COVID-19 oraz ze względu na fakt, iż większość właścicieli zakładów / obiektów branży spożywczej, których zakłady zostały zlikwidowane, bądź zawieszono działalność nie poinformowało Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu o zaistniałej sytuacji.

Jednak to aktywność Państwowej Inspekcji Sanitarnej skupiona na działaniach przeciwepidemicznych dot. COVID-19, w szczególności dochodzeniu epidemiologicznym, spowodowała ograniczenie liczby

kontroli w terenie. Do działań w pionie bezpieczeństwa żywności (plan narzucony przez KE) pozostały interwencyjne mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi.

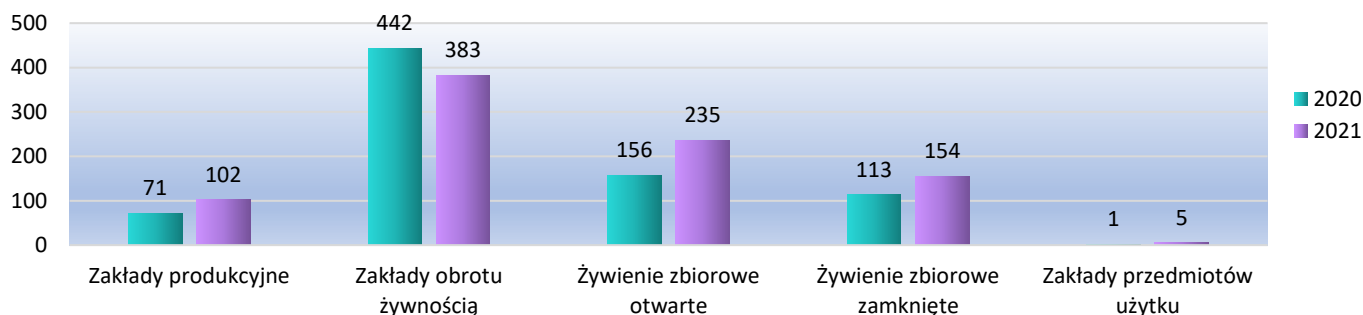
W okresie letnim, kiedy sytuacja epidemiologiczna się ustabilizowała, kontrole w zakresie bezpieczeństwa żywności były realizowane w oparciu o ocenę ryzyka. Ponadto prowadzono działania w ramach systemu RASFF, kontrole graniczne, zatwierdzanie i rejestracja zakładów, w niektórych sytuacjach korzystano z ułatwień przewidzianych w rozporządzeniu 2020/466 z dnia 30 marca 2020 r. *w sprawie środków tymczasowych mających na celu ograniczenie ryzyka dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt podczas określonych poważnych zakłóceń w systemach kontroli państwa członkowskich z powodu choroby koronawirusowej (COVID-19)* tj. za pośrednictwem dostępnych środków porozumiewania się na odległość.

Ponadto, zgodnie z poleceniami GIS oraz WSSE w Katowicach, w okresie zimowym wzmożono kontrole galerii handlowych oraz mniejszych tzw. osiedlowych sklepów pod kątem przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych (podjęto współpracę z Komendami Policji). Skupienie działań w ww. temacie również uniemożliwiło realizowanie kontroli z harmonogramu.

Prowadzono kontrole uwzględniające przestrzeganie obostrzeń związanych z COVID-19, a w mniejszym stopniu kontrole kompleksowe planowane pozostałych obiektów będących pod nadzorem.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2021 roku przeprowadzono **879** kontroli. Poza zaplanowanymi kontrolami upoważnieni przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili dodatkowe kontrole sanitarne związane z interwencjami - skargami konsumentów i klientów zakładów branży spożywczej, a także w związku z powiadomieniami RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach) otrzymanymi od Głównego Inspektora Sanitarnego oraz na wniosek strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności. Dodatkowo przeprowadzono **60** kontroli sanitarnych obiektów nie będących pod stałym nadzorem PPIS w Bytomiu. W głównej mierze były to kontrole przeprowadzone w związku z importem / eksportem środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, jak również kontrole związane ze zgłoszonymi interwencjami konsumentów lub organizowanymi imprezami masowymi. Porównując dane z rokiem 2020 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2021 r. zwiększyła się o **10,4 %**.

Ilość kontroli według rodzajów obiektów

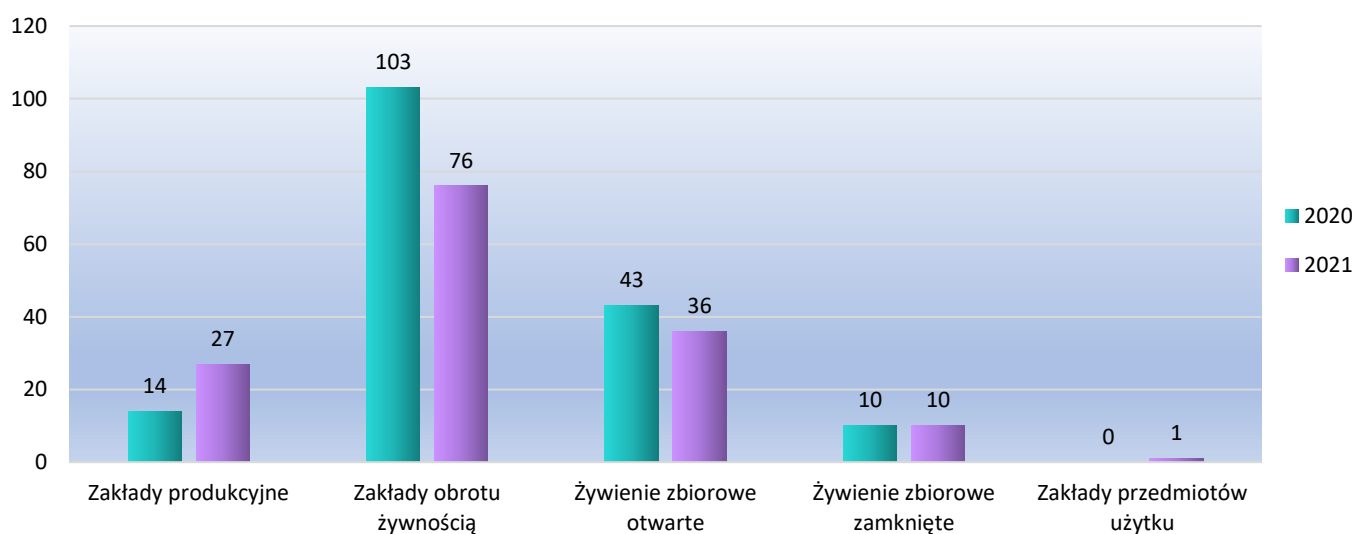
Najwięcej kontroli przeprowadzono w obiektach obrotu żywnością tj. **383** (o ok. **13,3 %** mniej niż w 2020 roku). W zakładach produkcyjnych przeprowadzono o **30,3 %** więcej kontroli, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego liczba kontroli zwiększyła się o **33,6 %** w stosunku do roku ubiegłego, ilość kontroli w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego zwiększyła się o **26,6 %** w stosunku do roku ubiegłego. Ponadto w roku 2021 przeprowadzono **5** kontroli w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2020 i 2021.

Rok Powiat	Ilość obiektów nadzorowanych		Ilość obiektów skontrolowanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
powiat tarnogórski	1462	1513	606	678	787	879	171	150	5 / 3474	4 / 2308	32 / 6150	24 / 4600

W roku 2021 na terenie powiatu tarnogórskiego wydano ogółem **150** decyzji administracyjnych, tj. o **12 %** decyzji mniej niż w 2020 roku.

Ilość decyzji według rodzajów obiektów

Analizując ilość decyzji administracyjnych wydanych według rodzaju obiektów można zaobserwować, iż w roku 2021 liczba wydanych decyzji zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku. Wśród zakładów produkcji żywności ilość decyzji administracyjnych zwiększyła się o **48,1 %** w stosunku do 2020 roku, w przypadku zakładów obrotu żywnością zmniejszyła się o **26,2 %**, w przypadku zakładów żywienia zbiorowego – otwartego zmniejszyła się o **16,2 %**, a w przypadku zakładów żywienia zbiorowego – zamkniętego liczba decyzji jest na tym samym poziomie.

Harmonogram kontroli obiektów żywnościowo – żywieniowych na rok 2021 opracowano na podstawie wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz w oparciu o analizę ryzyka przeprowadzoną na podstawie danych z lat ubiegłych dla poszczególnych zakładów produkcji, obrotu

żywnością lub zakładów żywienia zbiorowego oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W tym celu określono kryteria oceny zakładów oraz ich kategoryzację. Oszacowano ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu.

Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF, interwencjami – skargami ze strony konsumentów i klientów obiektów i zakładów prowadzących działalność branży spożywczej oraz realizowanie zadań GIS w Warszawie i SPWIS w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny

Stan sanitarno – techniczny zakładów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu w dalszym ciągu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji nakazujących w latach 2020 i 2021.

	<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2020 r.</i>			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno–technicznym w 2021 r.</i>		
	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji nakazujących</i>	<i>% obiektów złych</i>	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji nakazujących</i>	<i>% obiektów złych</i>
powiat tarnogórski	606	45	7,4	678	36	5,3

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji nakazujących we wszystkich zakładach żywnościowo – żywieniowych stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny utrzymuje się na podobnym poziomie.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, popękane, zakurzone powierzchnie ścian, sufitów, ze śladami zagrzybienia i zaciekami, zniszczona powierzchnia podłóg – ubytki w posadzce),
- zły stan techniczny sprzętu i wyposażenia zakładów,
- zły stan techniczny stolarki okiennej i drzwiowej,
- brak bieżącej ciepłej wody,
- brak prawidłowej i skutecznej wentylacji w pomieszczeniach zakładu,
- brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2020 i 2021.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2020 r.			Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2021 r.		
	Ogółem	Ilość	%	Ogółem	Ilość	%

		wydanych mandatów na kwotę	obiektów złych		wydanych mandatów na kwotę	obiektów złych
powiat tarnogórski	606	32 / 6150	5,2	678	24 / 4600	3,5

W roku sprawozdawczym nałożono dodatkowo **5** mandatów karnych na kwotę **1000zł** w 5 zakładach w związku z nieprzestrzeganiem obostrzeń Covid-19.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak bieżącego porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu,
- brak zachowanej higieny sprzedaży,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie (poza urządzeniem chłodniczym, w temp. wyższej niż zalecana jest przez producenta, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- brak zabezpieczenia artykułów spożywczych sprzedawanych luzem przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi,
- sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub bez oznakowania,
- brak prawidłowej dokumentacji GHP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP, brak bieżących zapisów dokumentacji bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, brak kontroli wewnętrznej,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Dokonując oceny skontrolowanych obiektów należy stwierdzić, iż ilość obiektów o złym stanie sanitarno - higienicznym zmniejszyła się. W roku sprawozdawczym nałożono o **8** (tj. o **25 %**) mandatów karnych mniej za uchybienia i nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych

W oparciu o harmonogram poboru próbek w roku 2021 do badań laboratoryjnych na terenie powiatu tarnogórskiego pobrano **233** próbki, tj. o **30,9%** więcej próbek niż w roku 2020, w którym pobrano **161** próbek. Nie pobrano próbek w związku z podejrzeniem ogniska zatrucia pokarmowego.

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano **122** próbki,
- pod względem organoleptycznym przebadano **23** próbki,
- pod względem fizykochemicznym przebadano **53** próbki,
- pod względem znakowania ocenie poddano **95** próbek,
- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano **33** próbki.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji uległo **18** próbek, tj. **7,7 %** w stosunku do wszystkich przebadanych próbek, co stanowi mniejszy procent w porównaniu z ubiegłym rokiem, w którym dyskwalifikacji uległo **15** próbek, tj. **9,3 %**.

Pod względem mikrobiologicznym liczba próbek poddanych dyskwalifikacji wynosiła **10**, stwierdzono obecność bakterii z grupy *Bacillus cereus* (**5** próbek ciastek z kremem) oraz stwierdzono obecność bakterii z grupy *Enterobacteriaceae* (**5** próbek lodów z automatu).

Pod względem organoleptyki dyskwalifikacji uległa **1** próbka (*drobinki ciał obcych barwy brązowej w mleku*).

Pod względem fizykochemicznym liczba próbek poddanych dyskwalifikacji wynosiła **1**, stwierdzono przekroczenie zawartości ołowiu (*marchew*).

Ponadto **6** próbek zostało zdyskwalifikowanych ze względu na obecność zanieczyszczeń biologicznych (*szkodniki zbożowo – mączne w próbkach zmiotek w piekarni*).

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2021 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie. Na terenie powiatu tarnogórskiego zewidencjonowane są **32** piekarnie, z których skontrolowano **24**. W trakcie kontroli w **6** zakładach pobrano ogółem **15** próbek, w tym **10** próbek sanitarnych – wytrzępki z koszyków oraz zmiotek, z czego **5** zostało zdyskwalifikowanych w zakresie zanieczyszczeń biologicznych.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF

W roku 2021 w ramach powiadomień alarmowych RASFF na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono **60** kontroli głównie w sklepach mało- i wielkopowierzchniowych, jak również w innych zakładach branży spożywczej w przypadku wskazania w powiadomieniu adresów, do których mogły dotrzeć kwestionowane środki spożywcze lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Wszystkie powiadomienia sprawdzone były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych.

W większości zakładów nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli obiektów.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W roku sprawozdawczym w rejestrze zakładów prowadzących działalność na terenie powiatu tarnogórskiego znajdowała się **1** wytwórnia oraz **14** miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano **5** miejsc obrotu. Ogółem przeprowadzono **5** kontroli sanitarnych w w/w obiektach.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególny asortyment jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach. W obiektach opracowano dokumentację Dobrej Praktyki Higienicznej dostosowanej do prowadzonego zakresu działalności.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano **2** próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

6. Akcje.

W 2021 roku pracownicy sekcji HŻŻ i PU wraz z pracownikami sekcji NZ współpracowali przy odbiorach obiektów nowopowstałych oraz przy obiektach wskazujących na zmianę sposobu użytkowania.

Ponadto w 2021 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono następujące akcje:

Tabela 5. Akcje i współpraca z innymi komórkami psse / jednostkami / organami

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
									ilość	na łączną kwotę		
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	Imprezy masowe	NS.HŻŻ i NS. HK	5	5	5	0	0	0	0	0	0	-
2.	Szlaki turystyczne	NS.HŻŻ	26	23	23	0	0	0	0	0	0	-
3.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS.HŻŻ i PLW	5	2	7	0	0	0	0	0	0	-
4.	Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	14	14	14	0	0	0	0	0	0	-
5.	Wypoczynek letni dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	5	5	5	0	0	0	0	0	0	-
6.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	Epidemiologia i NS.HŻŻ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
7.	Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną	NS.HŻŻ i IF	54	23	27	0	0	0	0	0	0	-
8.	Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej	NS.HŻŻ	25	6	7	0	0	0	0	0	0	-

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9.	Nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu lody nieopakowane oraz sprzedające lody porcjowane	NS.HŻŻ	3	1	1	1	0	0	0	0	0	W trakcie przeprowadzonych kontroli pobrano 10 próbek lodów z automatu, 5 próbek zostało zdyskwalifikowanych.
10.	Kontrole obiektów pod kątem pomiaru tłuszczu stosowanego do smażenia	NS.HŻŻ	193	0	0	0	0	0	0	0	0	-
11.	Akcja związana z „Planem działania na 2021 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 10 stycznia 2015 r.”,	NS.HŻŻ i WIORIN	3	3	3	0	0	1	0	0	0	W ramach kontroli pobrano 3 próbki żywności do badań laboratoryjnych w kierunku obecności metali ciężkich. W 1 z próbek stwierdzono przekroczenie zawartości ołowiu.
12.	Akcja dot. żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach oświaty.	NS.HŻŻ	136	110	129	0	0	0	0	0	6 zaleceń doraźnych	Wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niezgodnych z Rozp. MZ z 26.07.2016 r.

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujący ch się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowany ch w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujący ch usunięcie uchybień ¹	unierucha- miających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13.	Akcja szpitale	NS.HŻŻ	5	4	4	0	0	0	0	0	0	-
RAZEM		-	474	196	225	1	-	1	0	0	6 zaleceń doraźny ch	-

¹ w części opisowej podać najczęstsze powody wydawania tych decyzji

² w części opisowej podać powody unieruchomienia obiektu oraz informacje czy został już uruchomiony

³ w części opisowej wykazać czego dotyczyły te decyzje (nie wykazywać decyzji rachunków, umarzających postępowanie itd.)

⁴ w części opisowej wykazać jakiego rodzaju to były działania

7. Działalność interwencyjna Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem **35**, w tym anonimowych **5**

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem **30**, w tym anonimowych **5**, zasadnych **9** w tym anonimowych zasadnych **0**.

Ilość interwencji przekazanych do innych organów ogółem **3**, w tym anonimowych **0**.

L. p.	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych / niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznane- kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Niewłaściwa jakość zdrowotna środków spożywczych	12	10 (+3 z 2020 r.)	10 (+3 z 2020 r.)	1/3	1/200	4 (+1 z 2020 r.) / 6 (+2 z 2020 r.)	1	0	- 1 interwencja bez rozpatrzenia
2.	Złe warunki higieniczno - sanitarne	9	9	10	1/2	2/300	3/6	1 (rozpatrzona)	0	W jednym zakładzie dwie kontrole
3.	Brak zachowanej higieny sprzedaży	2	2	2	0/0	0/0	0/2	0	0	-
4.	Nieodpowiednie znakowanie	1	1	1	1/0	0/0	1/0	0	0	-
5.	Nieprzestrzeganie obostrzeń związanych z COVID-19	9	6	9	0/0	0/0	0/6	1	0	- W jednym zakładzie 4 kontrole - 1 zakład nieczynny - 1 interwencja bez rozpatrzenia
6.	Brak orzeczeń do celów sanitarno - epidemiologicznych	1	1	1	0/1	1/100	1/0	0	0	-

7.	Prowadzenie działalności branży spożywczej bez wpisu lub zatwierdzenia	1	1	1	0/0	0/0	0/1	0	0	-
SUMA		35	30 (+3 z 2020 r.)	34 (+3 z 2020 r.)	3/6	4/600	9 (+1 z 2020 r.) /21 (+2 z 2020 r.)	3 (w tym 1 też rozpatrzona)	0	-

Wnioski:

W roku sprawozdawczym w powiecie tarnogórskim podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej przyjętych interwencji dotyczyło zgłoszenia sprzedaży żywności o złej jakości zdrowotnej w zakładach obrotu żywnością.

W roku 2021 ilość przyjętych i rozpatrzonych przez PPIS w Bytomiu interwencji zmniejszyła się o 6 % w porównaniu do roku 2020, gdzie zgłoszono i rozpatrzono **32** interwencje.

Podsumowanie:

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na nadzorowanym terenie PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji nakazujących w roku 2021 zmniejszyła się w stosunku do roku 2020.
3. W roku sprawozdawczym nałożono o 25% mniej mandatów karnych za bieżący stan sanitarno - higieniczny w zakładach.
4. Zdecydowana większość zakładów posiada wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedury oparte na podstawie zasad systemu HACCP. Ciągłym problemem wśród części kontrolowanych zakładów jest niestosowanie procedur i brak bieżącego prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności.
5. W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego. W roku 2021 większa część przeprowadzonych kontroli wykazała niezasadność interwencji.
6. W 2021 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdza się mniejszą ilość procentową próbek zdyskwalifikowanych w porównaniu do 2020 roku. Główną przyczyną kwestionowania próbek w 2021 roku były zanieczyszczenia mikrobiologiczne i biologiczne.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej i wody w pływalniach

Łącznie w 2021 r. w ramach nadzoru terenowo - laboratoryjnego nad jakością wody prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano **329** próbek wody.

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia oraz zarządców pływalni wynosiła **883**.

Wydano **18** decyzji: **1** dot. zatwierdzenia laboratorium, **2** dot. materiałów i preparatów stosowanych do uzdatniania wody, **1** dot. legionelli, **9** dot. okresowej oceny jakości wody do spożycia, **5** dot. zbiorczej oceny wody na pływalni.

Zarejestrowano **1** niezasadną interwencję (wniosek dotyczył niewłaściwej jakości wody przeznaczonej do spożycia).

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę na terenie powiatu **140,8 tys.***
- *Zaopatrzenie w wodę- ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody na terenie powiatu w m³/d: **śr. 19450.***

Łącznie w 2021 r. na terenie powiatu tarnogórskiego, w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **164** próbki wody (w tym woda surowa 1 próbka).

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych (potwierdzonych i niepotwierdzonych powtórnymi badaniami) stwierdzono w **22** próbkach wody

(bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$, mętność, miedź, mangan, azotyny, pH).

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia wynosiła **449** (w tym woda surowa 23 próbek).

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych (potwierdzonych i niepotwierdzonych powtórными badaniami) stwierdzono w **22** próbkach wody (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$, mętność, mangan, żelazo).

Liczba awarii ogółem –283.

Wydano 12 decyzji: 1 dot. zatwierdzenia laboratorium, 2 dot. materiałów i preparatów stosowanych do uzdatniania wody, **9** dot. okresowej oceny jakości wody do spożycia.

Zarejestrowano **1** niezasadną interwencję.

MIASTO RADZIONKÓW

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **16,9 tys.***
- *Zaopatrzenie w wodę – zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m^3/d : woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach – **śr. 1868** (SUW Bibiela, SUW Miedary); dystrybutor: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie*

W 2021 r. na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 2 próbki wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez podmioty dostarczające wodę kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2021 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Radzionków wynosiła **42**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2021 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Radzionkowa oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba wykazanych przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie awarii na sieci wodociągowej wynosiła **46**.

MIASTO TARNOWSKIE GÓRY

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **61,8 tys.**;*
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m^3/d ;*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 3112** (SUW Miedary); dystrybutor: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach;*
 - *woda dostarczana przez PW i K Tarnowskie Góry z ujęć własnych – Opatowice, uj. nr 3 ul. Opolska, SUW Koehler i SUW Prefabet (łączna produkcja **śr. 3354**);*
 - *woda dostarczana z SUW GCR „Repty” i uj.CHM – **śr. 1987** (zakup wody przez PW i K Tarnowskie Góry i woda dla potrzeb własnych Górnośląskiego Centrum Rehabilitacji „Repty”);*
 - *woda pochodząca z ujęcia Parku Wodnego w Tarnowskich Górach (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w obiektach użyteczności publicznej)- **śr. 90**;*

- woda dostarczana z wodociągu Fabryki Sprzętu Ratunkowego i Lamp Górniczych "FASER" SA Tarnowskie Góry (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia -sprzedaż dla obcych firm zlokalizowanych na terenie należącym do zakładu) – **śr. 9,5**;
- woda pochodząca z ujęcia Pole Namiotowe/ Kemping Tarnowskie Góry, ul. ks. Renka 11F (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w obiektach użyteczności publicznej)- **śr. 9,0**).

W 2021 r. w ramach nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano **57** próbek wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w **8** próbkach wody.

Wysoką wartość parametru ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C oraz podwyższoną mętność i przekroczenie górnej wartości parametrycznej dla stężenia jonów wodoru (pH) stwierdzono w próbkach wody dostarczanej ze Stacji Uzdatniania Wody w Tarnowskich Górach przy ul. Ks. Renka 11F. Z uwagi na natychmiastowe podjęcie działań naprawczych nie wydawano decyzji. Wodę dopuszczono warunkowo do spożycia, po uprzednim przegotowaniu. Wydano stosowny komunikat. Po zakończeniu działań naprawczych przeprowadzono rekontrolne badania wody, które wykazały jej przydatność do spożycia.

Pozostałe przekroczenia dotyczyły nie potwierdzonych powtórными badaniami ponadnormatywnych wartości azotynów i miedzi

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez podmioty dostarczające wodę kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2021 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych na terenie miasta Tarnowskie Góry wynosiła **118** (w tym woda surowa 5 próbek).

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w **2** próbkach wody (wysoka wartość parametru ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C i podwyższona wartość jonu amonowego- Stacja Uzdatniania Wody w Tarnowskich Górach przy ul. Ks. Renka 11F) .

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2021 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Tarnowskich Gór oceniono jako przydatną do spożycia.

Tym niemniej woda z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego wykazuje znaczną zawartość chromu. Ilość wody z poszczególnych studni dobierana była w taki sposób aby w końcowym efekcie stężenie chromu w wodzie było zgodne z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii wodociągowych wynosiła **114**.

Zarejestrowano **1 niezasadną** interwencję

MIASTECZKO ŚLĄSKIE

- **Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 7,4 tys.**
- **Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:**
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice; – **śr. 759** (SUW Bibiela) ; dystrybutor: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji;
 - sp. z o.o. w Tarnowskich Górach.

W 2021 r. na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **8** próbek wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez podmioty dostarczające wodę kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2021 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Miasteczko Śląskie wynosiła **39**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2021 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Miasteczka Śląskiego oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii sieci wodociągowej wynosiła –**11**.

MIASTO KALETY

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 8,5 tys.*

• *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d: woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 933** (SUW Bibiela) ; dystrybutor: Miasto Kalety.*

W 2021 r. na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 1 próbkę wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Miasto Kalety kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2021 r. liczba raportowanych próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej na terenie miasta Kalety wynosiła **18**.

Nie potwierdzoną powtórным badaniem podwyższoną wartość ogólnej liczby mikroorganizmów w 22±2°C stwierdzono w **1** próbce wody.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2021 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Kalet oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych przez Miasto Kalety awarii sieci wodociągowej wynosiła – **6**.

GMINA KRUPSKI MŁYN

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 3,2 tys.*

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda dostarczana z eksploatowanych przez gminę urządzeń wodociągowych SUW Kolonia Ziętek, SUW Potępa, SUW Krupski Młyn ul. Główna – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 471**;*
 - *woda zakupywana z ujęcia Nitroerg dla potrzeb zaopatrzenia w wodę budynku Urzędu Gminy- **śr. 0,6** (dystrybutor: Gmina Krupski Młyn);*
 - *woda pochodząca z ujęcia Ośrodka Harcerskiego w Borowianach (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w obiektach użyteczności publicznej)- **śr. 30**).*

W 2021 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **13** próbek wody.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Gminę Krupski Młyn kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2021 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **31** (w tym woda surowa 3 próbki).

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w **4** próbkach wody (nie potwierdzone powtórными badaniami kontrolnymi: obecności bakterii grupy coli, podwyższoną wartość ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 20^{\circ}\text{C}$ oraz podwyższona wartość mętności).

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej 2021 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła – **8**.

GMINA TWORÓG

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 8,3 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m^3/d :*
 - *woda dostarczana z eksploatowanych przez ZUK sp. z o.o. Tworóg urządzeń wodociągowych SUW Tworóg, Połomia, Mikołeska, Wojska i ujęcie Boruszowice – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 1069**;*
 - *woda pochodząca z ujęcia Zespołu Szkół Leśnych i Ekologicznych w Brynku (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w budynku użyteczności publicznej)- **śr. 17**.*

W 2021 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **24** próbek wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w **3** próbkach wody:

Stwierdzone przekroczenia dotyczyły:

- nie stanowiącej potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonej wartości mętności,
- nie potwierdzonych powtórными badaniami: obecność bakterii grupy coli oraz ponadnormatywne stężenie żelaza.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez podmioty dostarczające wodę kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2021 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła 33 (w tym woda surowa 6 próbek).

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2021 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych awarii urządzeń wodociągowych wynosiła – **11**.

GMINA ZBROSLAWICE

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 16,4 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m^3/d :*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 793** (SUW. Zawada); dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroslawice;*
 - *woda zakupywana z Bytomskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. – **śr. 2,63**; dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroslawice;*

- woda zakupywana z PWiK Zabrze(st.nr III Świętoszowice)- **śr.91**; dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroslawice
- woda z dostarczana z eksploatowanych przez Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroslawice SUW Miedary-Kopanina i SUW Zbroslawice - **śr.1040**;
- woda dostarczana z wodociągu Przedsiębiorstwa Nasiennego Księży Las; (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia-sprzedaż dla odbiorców indywidualnych i zbiorowych) – **śr. 95**);
- woda pochodząca z ujęcia Indyk Śląsk Sp. z o.o. Wieszowa (podmiot działający na rynku spożywczym wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia)- **śr. 590**.

W 2021 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **23** próbki wody (w tym woda surowa 1 próbka).

Przekroczenia dopuszczalnych wartości stwierdzono w **2** próbkach wody. Przekroczenia dotyczyły nie stanowiącego potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ponadnormatywnego stężenia manganu.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez podmioty dostarczające wodę kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2021 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **78**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości stwierdzono w **2** próbkach wody. Przekroczenia dotyczyły nie stanowiącego potencjalnego zagrożenia dla ponadnormatywnego stężenia manganu.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2021 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Nie zgłoszono żadnych awarii urządzeń wodociągowych.

GMINA ŚWIERKLANIEC

- **Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 12,5 tys.**
- **Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:**
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 2108** (SUW Bibiela); dystrybutor: Zakład Wodociągów i Kanalizacji
 - w Świerkłańcu
 - woda dostarczana z eksploatowanego przez ZWiK w Świerkłańcu ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna- **śr.1,2**

W 2021 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **11** próbek wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w **5** próbkach wody.

Stwierdzone przekroczenia dotyczyły:

- nie stanowiącej potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonej wartości mętności;

- obecności bakterii grupy coli, podwyższonej wartości mętności oraz ponadnormatywnego stężenia żelaza w próbkach wody pobranej z ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna.

Woda była warunkowo przydatna do spożycia, po uprzednim przegotowaniu. Z uwagi na natychmiastowe podjęcie działań naprawczych nie wydawano decyzji. Po zakończeniu

działań naprawczych przeprowadzono rekontrolne badanie wody, które wykazało jej przydatność do spożycia.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez podmioty dostarczające wodę kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2021 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **46**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości twierdzono w **6** próbkach wody

Stwierdzone przekroczenia dotyczyły:

- nie stanowiącej potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonej wartości mętności;

-obecności bakterii grupy coli oraz podwyższonej wartości mętności w próbkach wody pobranej z ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna.

Woda nie nadawała się do spożycia. Z uwagi na natychmiastowe podjęcie działań naprawczych nie wydawano decyzji. Po zakończeniu działań naprawczych podmiot odpowiedzialny za jakość dostarczanej wody przeprowadził rekontrolne badania wody, które wykazały jej przydatność do spożycia.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2021 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii sieci wodociągowej wynosiła – **72**.

GMINA OŻAROWICE

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 5,8 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice - (SUW Bibiela) –śr. 247; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach*
 - *woda zakupywana z GZGWiK Mierzęcice – śr. 16,6; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach*
 - *woda dostarczana z gminnych ujęć Pyrzowice i Tapkowice łączna ilość produkowanej wody (śr. prod. 765)*

W 2021 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **24** próbki wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych stwierdzono w **4** próbkach wody.

Obecność bakterii grupy coli i wysoką wartość parametru ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C stwierdzono w próbkach wody z wodociągu zaopatrującego odbiorców w Pyrzowicach, ul. Siedliska. Woda nie nadawała się do spożycia. Z uwagi na natychmiastowe podjęcie działań naprawczych nie wydawano decyzji. Po zakończeniu działań naprawczych podmiot odpowiedzialny za dostarczanie wody przeprowadził rekontrolne badanie, które jej przydatność do spożycia.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2021 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **44** (w tym woda surowa 4 próbki).

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w **6** próbkach wody.

Stwierdzone przekroczenia dotyczyły:

- nie potwierdzonych powtórnymi badaniami: obecność bakterii grupy coli, ponadnormatywne stężenie żelaza, manganu oraz podwyższona wartość mętności.

Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach na bieżąco monitoruje stężenie azotanów.

W oparciu o wyniki prowadzonego monitoringu jakości wody stwierdza się, że woda pochodząca z ujęcia Pyrzowice odznacza się znaczną, utrzymującą się w górnej granicy normy zawartością azotanów, z możliwością okresowych przekroczeń dopuszczalnej wartości dla tego parametru. W związku z powyższym, w razie konieczności zapewnienia właściwej jakości wody prowadzone jest mieszanie z wodą zakupowaną z GZGWiK Mierzęcice lub Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2021 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła – **15**

Zarejestrowano **1 niezasadną** interwencję.

2. Ocena jakości wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

W 2021 r. na terenie powiatu tarnogórskiego czynne były 4 pływalnie oparte na wodzie wodociągowej (w tym 2 kryte, 1 mieszana kryto-odkryta i 1 odkryta). Wprowadzanie w związku ze stanem epidemii zakazów powodowało konieczność okresowego wyłączania obiektów z użytkowania.

W 2021 r. w ramach kontroli urzędowych jakości wody w pływalniach (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **57** próbek wody.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: *Pseudomonas aeruginosa*, *Escherichia coli*, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$, chlor wolny, chlor związany, chloroform, utlenialność, mętność. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez zarządców obiektów kontroli wewnętrznej jakości wody na pływalniach

W 2021 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych z pływalni (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) na nadzorowanym terenie wynosiła **417**.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$, mętność, chlor wolny, chlor związany, utlenialność, potencjał redoks i chloroform.

W każdym przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań zarządcy obiektów podejmowali na bieżąco stosowne działania naprawcze.

W związku z powyższym w oparciu o wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli urzędowych stwierdza się, że eksploatacja pływalni była prowadzona w sposób prawidłowy, zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne dla osób z nich korzystających.

Również w ramach kontroli wewnętrznej przedłożono **9** wyników badania próbek wody z basenu odkrytego, który nie spełnia kryteriów pływalni: Radzionków Księża Góra, ul. Księżogórska 90. Obiekt był dopuszczony do eksploatacji. Przez cały sezon nieczynny był basen w Krupskim Młynie ul. Główna.

Na nadzorowanym terenie w sezonie letnim 2021 r. na Zalewie Nakło-Chechło zostały zorganizowane 4 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.

Organizator miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli zgodnie z obowiązującymi przepisami przedłożył Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bytomiu wyniki badań wody wraz z wizualnymi ocenami wykonane przed rozpoczęciem sezonu oraz

raz w trakcie jego funkcjonowania. Ilości próbek i ocen wizualnych wynosiły odpowiednio: **8** próbek i **8** ocen wizualnych.

Na podstawie otrzymanych wyników badań i wizualnych ocen wodę w uruchomionych w sezonie 2021 r. miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oceniono jako przydatną do kąpieli.

Wydano **5** decyzji: zbiorcza ocena wody na pływalni

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego

Skontrolowano jakość ciepłej wody w **21** obiektach, w tym: szpitale-**3**; domy pomocy społecznej-**4**; hotele-**2**; inne świadczące usługi hotelarskie-**4**; inne zakłady opieki zdrowotnej (podmioty lecznicze-szpital)-**2**; młodzieżowe ośrodki wychowawcze-**1**; specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze-**1**; internat-**1**; motel-**1**; młodzieżowe ośrodki socjoterapii-**1**; noclegownia-**1**.

Ponadnormatywną liczbę bakterii legionella, pozwalającą uznać sieć za skolonizowaną stwierdzono w **1** obiekcie (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Pulmonologii Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach).

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu wydał decyzję nakazującą podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody.

Ponadto poprawa jakości ciepłej wody nastąpiła w **2** w których w 2020 r. stwierdzono skolonizowanie sieci:

- Hotel „Aslan” Ewa Sitarz ul. Ks. Wiktora Sojki 1 Tarnowskie Góry (hotel);

- Pałac Ogrodowa Tarnowskie Góry ul. Ogrodowa (inne świadczące usługi hotelarskie).

Ogółem w 2021 r. na obecność bakterii legionella pobrano **108** próbek wody, w tym zakwestionowano – **12**(stopień skażenia średni).

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Sprawowanie przez Państwową Inspekcję Sanitarną nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej ma na celu zapewnienie użytkownikom możliwości bezpiecznego pod względem sanitarno-technicznym korzystania z tego typu obiektów. Realizacja tego zadania odbywa się poprzez prowadzenie bieżących kontroli. W 2021 r. kontrole stanu sanitarnego przeprowadzono w 31 obiektach użyteczności publicznej, spośród 240 ujętych w ewidencji, łącznie przeprowadzono 34 kontrole. Wśród ocenianych obiektów znalazły się m.in.: zakłady służące pielęgnacji i upiększaniu ciała; obiekty hotelarskie i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie; ustępy publiczne i ogólnodostępne; pływalnie kryte i odkryte; dworzec autobusowy, oraz obiekty określane jako „inne obiekty”, do których zaliczamy m.in. apteki, obiekty turystyczne, sportowe, kulturalno-widowiskowe, tereny rekreacyjne, place zabaw, piaskownice, stacje paliw, magle, pralnie, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska.

Od 20 marca 2020 r. do odwołania, w Polsce obowiązuje stan epidemii. Pracownicy sekcji w 2021 r. brali udział w kontrolach/ wizjach przeprowadzanych wspólnie z Policją, podczas których sprawdzano czy ograniczenia, nakazy i zakazy były przestrzegane przez podmioty do tego zobowiązane. Kontrole/wizje dotyczyły różnych obiektów, głównie sklepów. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 2 wizje w grupach obiektów będących pod stałym nadzorem sekcji.

W roku 2021 r. na polecenie Głównego Inspektora Sanitarnego objęto bieżącym nadzorem sanitarnym zakłady oferujące usługi „solaryjne” w zakresie realizacji wymogów ustawy w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie

ukończyły 18 roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium. Podczas kontroli sprawdzano również przestrzeganie obostrzeń związanych z COVID-19. Stwierdzono, iż właściciele solariów wdrożyli wytyczne dla funkcjonowania solarium w trakcie epidemii SARS-CoV-2 w Polsce. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzoruje 6 obiektów, w których wykonywane są usługi „solaryjne”. W 2 obiektach świadczone są usługi wyłącznie „solaryjne”, natomiast w 4 obiektach wykonywane są również inne usługi np. kosmetyczne, fryzjerskie. Skontrolowano 6 obiektów, przeprowadzając 6 kontroli. W żadnym z obiektów nie stwierdzono naruszenia wymogów ustawy. W 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości natury higieniczno-sanitarnej.

Bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy licznych i różnorodnych obiektów, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii. Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazują, że stan sanitarny obiektów uległ pogorszeniu.

W 2021 r. wydano 3 decyzje nakazujące, mandatów karnych nie nałożono. Na koniec okresu sprawozdawczego, ze złym stanem sanitarno-higienicznym oceniono 1 obiekt użyteczności publicznej. Natomiast, w 2020 r. została wydana 1 decyzja nakazująca, nałożono 1 mandat karny na kwotę 100 zł. Na koniec roku 2020 nie było obiektów ze złym stanem sanitarno-higienicznym.

Ponadto w 2021 r. wydano 2 decyzje nakazujące na zarządców, administratorów budynków mieszkalnych (w związku z interwencjami).

1. Ocena obiektów użyteczności publicznej.

Na koniec 2021 r. ze złym stanem higieniczno-sanitarnym i technicznym wykazano 1 obiekt. Obiekty, które podczas kontroli nie spełniały wymagania higieniczno-sanitarne jak i techniczne należały do grupy obiektów „Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług”. Ogółem w ewidencji jest 88 zakładów należące do tej grupy obiektów, skontrolowano 15 obiektów. w wyniku stwierdzenia nieprawidłowości wydano 3 decyzje administracyjne, 2 decyzje zostały wykonane, 1 decyzja jest w trakcie realizacji.

Pozostałe skontrolowane grupy obiektów tj. obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi noclegowe; dworzec autobusowy, ustępy publiczne, pływalnie, place zabaw łącznie skontrolowano 16 obiektów. Ich stan sanitarno - higieniczny i techniczny nie budził zastrzeżeń.

2. Interwencje

W 2021 r. do PSSE w Bytomiu wpłynęło 15 wniosków mieszkańców Piekarska Śląskiego o podjęcie interwencji w obiektach na terenie miasta. Wszystkie sprawy zostały rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu. 3 sprawy okazały się zasadne.

Interwencje dot. następujących spraw:

- złego stanu sanitarnego budynków (7 zgłoszeń);
- nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych (4 zgłoszenia);
- niewłaściwego stanu sanitarnego mieszkań i związanych z tym uciążliwościami (2 zgłoszenia);
- uciążliwych zapachów (1 zgłoszenie);
- inne (1 zgłoszenie).

W związku z interwencjami przeprowadzono 12 kontroli. Wydano 3 decyzje nakazujące.

Największą grupę zgłoszeń stanowiły interwencje dot. złego stanu sanitarnego części wspólnych budynków mieszkalnych (klatki schodowe, piwnice i strychy). Wszystkie

zgłoszenia zostały rozpatrzone. Przeprowadzono 8 kontroli, wydano 2 decyzje, 2 interwencje okazały się zasadne.

Drugą grupę zgłoszeń stanowiły interwencje dotyczące nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych, przeprowadzono kontrole, 1 interwencja okazała się zasadna. Wydano 1 decyzję nakazującą która dotyczyła zakładu fryzjerskiego.

Trzecią grupę zgłoszeń stanowiły interwencje dotyczące niewłaściwego stanu sanitarnego mieszkań. Pismami zobowiązano użytkowników mieszkań jak również właścicieli do podjęcia prac porządkowych w lokalach i wykonania zabiegów dezynfekcyjnych i deratyzacyjnych.

Ponadto rozpatrzono 1 sprawę dotyczącą uciążliwych zapachów w budynku, przeprowadzono kontrolę, interwencja okazała się niezasadna.

Wpłynęło również 1 zgłoszenie dotyczące przechowywania i przygotowywania zwłok do pochówku w budynku prywatnym. Wezwano stronę do złożenia wyjaśnień, zaplanowano kontrolę w 2022 r. Sprawa jest w trakcie postępowania wyjaśniającego.

Wnioski:

1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej ulega poprawie. W roku sprawozdawczym zdecydowana większość skontrolowanych obiektów spełniała podstawowe wymagania higieniczno-sanitarne i techniczne. Ogółem skontrolowano 31 obiektów, jako ze złym stanem na koniec 2021 r. odnotowano 1 obiekt, w 2020 r. nie stwierdzono obiektów ze złym stanem sanitarnym.
2. W roku sprawozdawczym w czasie dużej liczby zakażeń wirusem SARS-CoV-2 PPIS w Bytomiu ograniczył zadania o charakterze publicznym, wyłącznie do zadań niezbędnych do zapewnienia pomocy obywatelom. Zostały wstrzymane kontrole planowane obiektów, wykonywano jedynie kontrole interwencyjne. Pracownicy sekcji wykonywali głównie pracę w systemie SEPIS przeprowadzali wywiady epidemiologiczne i rozwiązywali zgłoszenia. Zakres kontroli w czasie stanu epidemii poza oceną stanu sanitarnego obejmował również sprawdzenie przestrzegania obostrzeń związanych z COVID-19. W skontrolowanych obiektach przestrzegane były zasady zachowania dystansu społecznego i zasady reżimu sanitarnego.

W 2021 r. liczba zgłoszeń interwencyjnych wzrosła (w 2021 r. było 15 zgłoszeń a w 2020 r. 9 zgłoszeń). Zgłoszenia dotyczyły spraw związanych z budynkami mieszkalnymi (uciążliwe zapachy, zagrożenie insektami, gryzoniami, zły stan sanitarny części wspólnych dla lokatorów), obiektami użyteczności publicznej (nienależyty stan sanitarny) oraz nieprzestrzegania obostrzeń w trakcie trwania epidemii (brak zachowanego dystansu społecznego, brak zasłaniania ust i nosa).

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2021 r. na terenie powiatu tarnogórskiego, bieżącym nadzorem sanitarno - higienicznym objętych było 192 obiekty, skontrolowano, w tym okresie 99 obiektów, co stanowi 51,5 % w tym 31 placówek w czasie trwania wypoczynków.

Liczba nadzorowanych obiektów w porównaniu do roku 2020 zwiększyła się.

W roku sprawozdawczym utworzono 4 nowe placówki:

Niepubliczną Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną, 2 żłobki oraz szkołę policealną. W 2021 r. uległy likwidacji 3 obiekty: punkt przedszkolny, żłobek, szkoła policealna.

1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych.

Szkoły

W 2021 r. ogółem pod nadzorem, na terenie powiatu tarnogórskiego, znajdowało się 76 szkół różnych typów, w tym:

- 39 szkół podstawowych,
- 4 licea ogólnokształcące,
- 1 technikum,
- 1 szkoła branżowa,
- 7 policealnych,
- 25 zespołów szkół w tym 2 zespoły szkół specjalnych.

W 2021r. przeprowadzono 36 kontroli placówek na terenie powiatu tarnogórskiego. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ta uległa zwiększeniu.

W roku sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji nakazujących, podobnie jak w roku 2020.

Wydano 11 decyzji zmieniających termin wykonania nakazów wydanych w latach wcześniejszych. W porównaniu z rokiem 2020 liczba ta jest wyższa.

W roku sprawozdawczym w całości wykonano 5 decyzji wydanych w latach wcześniejszych. Liczba ta w porównaniu z 2020 r. uległa zwiększeniu.

We wszystkich placówkach szkolnych był odpowiedni dostęp do środków higieny osobistej.

W ramach profilaktyki zdrowotnej i współpracy z pielęgniarkami szkolnymi wykonano pomiary w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w wytypowanych placówkach będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu.

Dokonano pomiarów wagi tornistrów u 1024 uczniów, w 62 oddziałach trzech szkół podstawowych. 32,5 % przebadanych uczniów nosiło zbyt ciężki tornister – powyżej 15% masy ciała.

Przedszkola i inne formy

W 2021r. pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 68 przedszkoli, przeprowadzono 20 kontroli.

W roku sprawozdawczym nie powstały nowe i nie zlikwidowano żadnej placówki przedszkolnej na terenie powiatu tarnogórskiego.

W 2021r. nie wydano nowych decyzji administracyjnych nakazujących, liczba ta w porównaniu do roku ubiegłego pozostaje na stałym poziomie.

Dla 1 jednej placówki wydano decyzję prolongującą - zmieniającą termin wykonania nakazów. Liczba prolongat w porównaniu z rokiem ubiegłym utrzymuje się na stałym poziomie.

Wykonano w całości 1 decyzję administracyjną wydaną w latach poprzednich podobnie, jak w roku ubiegłym.

Stan bieżącej czystości i porządku w kontrolowanych placówkach był prawidłowy i nie budził zastrzeżeń.

We wszystkich placówkach całkowicie wyłączone z użytkowania zostały piaskownice z uwagi na występujące zagrożenie epidemiczne. Część placówek dla zapewnienia bezpieczeństwa dzieci całkowicie wyłączyła z użytkowania wszystkie urządzenia zabawowe na terenach ogrodów przedszkolnych.

Żłobki i kluby dziecięce

Pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 13 placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Skontrolowano 5 obiektów. W trakcie przeprowadzanych kontroli nie wydano decyzji administracyjnych nakazujących. W porównaniu z rokiem ubiegłym sytuacja w w/w zakresie utrzymuje się na stałym poziomie. W 2021r. jedna placówki przekształciła się z klubu malucha w żłobek.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

W 2021r. pod nadzorem były 3 świetlice środowiskowe, 2 warsztaty terapii zajęciowej oraz 1 ośrodek rehabilitacyjno- edukacyjno – wychowawczy. Powstała 1 nowa placówka – Niepubliczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 4 kontrole w w/w placówkach. Stan sanitarno-higieniczny placówek nie budził zastrzeżeń.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W zakresie badań problemowych w 2021 r. dokonano pomiarów mebli przedszkolnych i szkolnych w wytypowanych placówkach.

W roku sprawozdawczym skontrolowano w tym zakresie 11 oddziałów w 1 szkole podstawowej oraz w 1 przedszkolu łącznie zmierzono 175 dzieci podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym liczba placówek objętych oceną w w/w zakresie zwiększyła się.

Placówki są sukcesywnie doposażane w nowe meble o zróżnicowanych wysokościach dostosowane do zasad ergonomii, posiadające stosowne atesty i certyfikaty.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W trakcie przeprowadzania kontroli kompleksowych w 2021 r., w 6 szkołach dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny - wymogów § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1604), uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia. Sytuacja w porównaniu z rokiem ubiegłym jest porównywalna i stabilna.

Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym nie wydano żadnej nowej decyzji administracyjnej dotyczącej stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń bloków sportowych.

W 2021 r. prolongowano 2 decyzje administracyjne wydane w latach wcześniejszych.

Ogólny stan techniczny sprzętu sportowego na terenie bloków sportowych jest dobry.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażane w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony ochraniające przed nadmiernym nasłonecznieniem.

Stan sanitarno-higieniczny bez zastrzeżeń zarówno w 2020 r., jak i w roku sprawozdawczym. Na żadną placówkę nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych)

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2020, jak i w 2021 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. W pracowniach chemicznych lub na ich zapleczach, gdzie stosowane są w czasie zajęć substancje niebezpieczne zapewniony jest dopływ wody bieżącej zimnej. W pracowniach znajdują się aktualne spisy wykorzystywanych w czasie zajęć z chemii niebezpiecznych substancji chemicznych. Nauczyciele z chemii posiadają aktualne karty charakterystyki substancji niebezpiecznych, które udostępniane są w czasie kontroli. Niebezpieczne substancje chemiczne są prawidłowo przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach w pojemnikach prawidłowo oznakowanych.

Wszystkie pracownie posiadają apteczki pierwszej pomocy. Nauczyciele posiadają zaświadczenia, w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Część szkół z uwagi na brak odpowiednich warunków technicznych nie posiada pracowni chemicznych, ani nie stosuje substancji niebezpiecznych podczas prowadzonych zajęć lekcyjnych. W szkołach tych zajęcia z chemii są realizowane wyłącznie w formie teoretycznej lub pokazu.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

Podczas oceny spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w szkołach dokonywane są oceny stanu sanitarno-higienicznego i technicznego gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W roku sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie. We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budził zastrzeżeń. Zdecydowana większość gabinetów posiada nowe wyposażenie zgodnie z obowiązującymi wymogami. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem wody bieżącej ciepłej i zimnej.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2021 r. w ramach akcji „Zima w mieście” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 31 turnusów wypoczynku w formie półkolonii. Skontrolowano 10 z nich w trakcie trwania wypoczynku w miejscu zamieszkania. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogółem w placówkach skontrolowanych wypoczywało 375 dzieci i młodzieży. W porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym zwiększyła się liczba skontrolowanych turnusów oraz liczba uczestników wypoczynku. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w placówkach wypoczynku zimowego.

W ramach Akcji „Lato 2021” zgłoszonych zostało 105 turnusów letniego wypoczynku w tym:

- formie półkolonii w miejscu zamieszkania -77 turnusów,
- formie wyjazdowej tj.: kolonie 21 turnusów oraz 7 turnusów obozów pod namiotami.

W czasie trwania turnusów skontrolowano 20 placówek. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 1074 dzieci i młodzieży. W porównaniu z ubiegłym rokiem

sprawozdawczym zwiększyła się liczba skontrolowanych turnusów oraz liczba uczestników wypoczynku. W placówkach wypoczynku stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

5. Interwencje

W 2021 r. zgłoszono 3 interwencje, przeprowadzono 3 kontrole - interwencje niezasadne. W porównaniu z rokiem 2020 liczba interwencji pozostała na takim samym poziomie.

Wnioski:

W porównaniu z rokiem ubiegłym stwierdzono, że ilość prolongowanych decyzji administracyjnych uległa zwiększeniu, gdyż w 2020 r. wynosiła 3, a w roku sprawozdawczym 11.

Nadal stwierdza się konieczność terminowego realizowania nakazów decyzji administracyjnych PPIS w Bytomiu i większego zaangażowania gminy w zabezpieczenie odpowiedniej ilości środków finansowych z przeznaczeniem na prace remontowe, których dyrektorzy placówek nie są w stanie zrealizować we własnym zakresie. Wielokrotne prolongowanie nakazów decyzji wydanych w latach wcześniejszych powoduje pogorszenie się warunków sanitarno-technicznych i niewłaściwe utrzymanie warunków higieniczno-zdrowotnych

Wszystkie skontrolowane placówki funkcjonowały zgodnie z wytycznymi GIS, MEN i MZ obowiązującymi podczas epidemii. Opracowane i wdrożone zostały wewnętrzne procedury zapobiegające rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2. Kontrole przeprowadzane były z zachowaniem reżimu sanitarnego.

W nadzorowanych placówkach podjęto działania w ramach promocji zdrowia, które dotyczyły:

- obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych,
- bezpiecznych wakacji w trakcie trwania turnusów wypoczynku letniego i zimowego.

W roku sprawozdawczym wydano 380 opinii sanitarnych na placówki oświatowe, w zakresie nauczania hybrydowego lub zawieszenia zajęć stacjonarnych. Opinie wydawane były na wniosek strony w związku wystąpieniem zakażeń SARS-CoV-2 u pracowników lub uczniów na terenie powiatu tarnogórskiego.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie powiatu tarnogórskiego nadzorem objętych jest 320 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzące działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W kontrolowanych zakładach prowadzony był nadzór nad warunkami higieny pracy.

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych,

- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie substancji i mieszanin chemicznych, w tym produktów biobójczych, detergentów, prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3;
- ocena stanu higieniczno-sanitarnego w związku ze zgłaszanymi interwencjami pracowników;
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena warunków pracy pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych i chemicznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy;
- ocena realizacji wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w związku z występowaniem przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy;
- ocena przestrzegania obostrzeń związanych z Covid-19.

W roku 2021 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowanych zostało 46 obiektów, w których przeprowadzono 52 kontrole. W zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 10 decyzji administracyjnych nakazujących.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pyły, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy nie przestrzegają częstotliwości wykonywania badań i pomiarów oraz nie uzupełniają na bieżąco rejestru i kart czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

W 2021 r. w 1 zakładzie pracy stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Ponadto na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się zakłady, w których od lat utrzymują się przekroczenia NDS i N na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na te czynniki.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż znajdujące się w obrocie mieszaniny chemiczne znajdują się w oryginalnych, jednostkowych, szczelnych opakowaniach, odpowiednio opisanych i oznakowanych w języku polskim, w zależności od klasyfikacji opakowania wyposażone są w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci oraz wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie. Informacje zawarte na oznakowaniu opakowań były spójne z treścią zawartą w sekcji 2 kart charakterystyk.

Na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się 2 podmioty zajmujące się dystrybucją prekursorów narkotykowych kat. 3. Przedsiębiorcy posiadają karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu substancji sporządzone zgodnie z aktualnym stanem prawnym. Do każdej karty charakterystyki dołączone są scenariusze narażenia, sporządzone są raporty bezpieczeństwa.

Na terenie powiatu tarnogórskiego prowadzi działalność 33 zakłady, w których występuje narażenie na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na stanowiskach pracy w zewidencjonowanych zakładach występuje narażenie na: azbest, benzen, benzyny, niskowrząca frakcja benzynowa, benzo(a)piren, benzydyne, bromian potasu, związki chromu VI – tritlenek chromu, kwas chromowy, amonu dichromian, sodu dichromian dihydrat, chromian potasu, dichromian potasu, wodzian hydrazyny, kobaltu chlorek 6 hydrat, ciecz chromowa, tlenki niklu, arsenu III

tlenek (arszenik), fenoloftaleina, tlenki arsenu, kwas arsenowy V i jego sole (arsenin sodu, siarczan arsenu), kobaltu II siarczan 7 hydrat, tlenek kadmu, siarczan VI kadmu II, tlenek etylenu, smoły węglowe, paki węglowe, sadze węglowe, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, 0-toluidyna, chloroform, bromian potasu, kobaltu chlorek, promieniowanie jonizujące; prace związane z narażeniem na pył drewna twardego; procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

W ramach współpracy z Urzędem Celnym – Port Lotniczy Katowice Pyrzowice w roku 2021 wydano 33 opinie dotyczące spełnienia przez produkty kosmetyczne wymagań bezpieczeństwa.

Nadzór nad środkami zastępczymi

W 2021 r. na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono 1 wizytację w związku z prowadzonym monitoringiem w zakresie podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych. W trakcie wizytacji stwierdzono, że obiekt jest nieczysty.

Choroby zawodowe

W roku 2021 roku PPIS w Bytomiu wydał 14 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 9 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 5 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w 2021 roku wynosi 5 przypadków tj. przewlekłe choroby narządu głosu (poz. 15 – 1 przypadek), przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 20 – 3 przypadki) oraz choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26 – 1 przypadek). W roku bieżącym wydano decyzje stwierdzające – przewlekłe choroby narządu głosu (poz. 15 – 1 przypadek), przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 19 – 1 przypadek), przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 20 – 6 przypadków), oraz choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26 – 1 przypadek).

W/w choroby były spowodowane pracą w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami: nadmiernym wysiłkiem głosowym, sposobem wykonywania pracy oraz czynnikiem biologicznym.

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2020 i 2021

Numer choroby zawodowej i nazwa	2020 r.	2021 r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz.3 - pylice płuc	1	0
poz. 15 – przewlekłe choroby narządu głosu	0	1
poz. 20 – przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	0	3
poz. 22 – zespół wibracyjny	1	0
poz. 26 – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	0	1
Razem	2	5

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie miasta Tarnowskie Góry i powiatu tarnogórskiego ilość stwierdzonych chorób zawodowych w 2021 roku jest większa, niż w roku 2020. W roku 2021 roku nie wystąpił przypadek pylic płuc (poz. 3) oraz zespołu wibracyjnego (poz. 22). Pojawiły się przypadki chorób zawodowych, których nie odnotowano w 2020 r., tj. przewlekła choroba narządu głosu (poz. 15 – 1 przypadek), przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 20 – 3 przypadki) oraz choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26 – 1 przypadek).

Działalność interwencyjna

W 2021 r. wpłynęły 4 wnioski o podjęcie interwencji, które zostały rozpatrzone, a dotyczyły nieprawidłowych warunków higienicznosanitarnych oraz uciążliwości dla mieszkańców przez zakłady pracy.

W związku ze zgłoszonymi wnioskami o interwencję przeprowadzono 3 kontrole, 1 wniosek przekazano do załatwienia innej inspekcji zgodnie z kompetencjami. Przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień.

Działania w ramach walki z pandemią wirusa Sars-CoV-2

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii w Rzeczypospolitej Polskiej w 2021 r. przeprowadzono 15 kontroli sanitarnych, podczas których sprawdzono przestrzeganie obostrzeń związanych z Covid-19 w środowisku pracy. Informowano pracodawców o obowiązku zapewnienia pracownikom środków do dezynfekcji rąk lub rękawiczek jednorazowych, wprowadzenia odległości między stanowiskami pracy wynoszącą co najmniej 1,5 m, chyba że było to niemożliwe ze względu na charakter wykonywanej działalności, obowiązku zakrywania ust i nosa przez pracowników za pomocą odzieży lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego w trakcie obsługi interesantów. Ponadto, w związku z dużą ilością liczby przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2, działania Sekcji zostały skierowane na przeprowadzaniu dochodzeń epidemiologicznych dotyczących chorób zakaźnych Covid-19.

Wnioski:

W toku kontroli zauważa się, iż pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, jednakże zapominają o częstotliwości dokonywania pomiarów.

Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i mieszaniny chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy. Pracodawcy opracowują oceny narażenia, ale w dalszym ciągu nie uwzględniają narażenia pracowników na poszczególne czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy.

Analizując karty stwierdzeń chorób zawodowych można uznać, iż na terenie miasta Tarnowskie Góry i powiatu tarnogórskiego ilość stwierdzonych chorób zawodowych w 2021 roku jest większa, niż w roku 2020.

W ramach prowadzonego nadzoru podejmowane były działania profilaktyczne w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Realizowano tu jedno z ważnych, ustawowych zadań jakim jest nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy oraz kontrola i przestrzeganie przepisów dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy,

a zwłaszcza zapobieganie powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem zapisów ustawy z dn. 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych stwierdzono, iż w skontrolowanych zakładach przestrzegany jest całkowity zakaz palenia. W widocznym miejscach wywieszone są odpowiednie oznaczenie słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych.

W ramach nadzoru na środkami zastępczymi w roku sprawozdawczym można stwierdzić, że wszystkie obiekty z terenu powiatu tarnogórskiego zajmujące się wprowadzaniem do obrotu tzw. „dopalaczy” uległy likwidacji.

Pracodawcy, u których przeprowadzono kontrole sanitarne i wizytacje związane ze sprawdzeniem przestrzegania obostrzeń związanych z Covid-19 w środowisku pracy, w większości stosowali się do obostrzeń zawartych w przepisach oraz wytycznych GIS.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywieniowo-żywnościowe, obiekty usługowo - handlowe, obiekty przemysłowe i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Teren obszaru działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu obejmuje miasta: Bytom, Piekary Śląskie oraz powiat tarnogórski, w skład którego wchodzi miasta: Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Kalety, Radzionków oraz gminy: Zbrosławice, Tworóg, Krupski Młyn, Świerklaniec i Ożarówce, co stanowi obszar o powierzchni ok. 752 km².

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

1. projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstąpien od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
2. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego,
3. oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
4. dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
5. obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano:

- a. 2 opinie uzgadniające zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów: studium uwarunkowań

i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym: 1 dot. studium oraz 1 dot. planów,

- b. 2 opinie w sprawie zaopiniowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania dla terenów położonych w rejonie ul. Jana Brzechwy oraz dla obszaru Piekary Wielkie.

Ad. 2 W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu. Wydano 1 pozytywne stanowisko dotyczące budowy 2 budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Ad. 3 W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano 5 opinii sanitarnych stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań technicznych.

Zaopiniowane przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły obiekty przemysłowe – 60 % oraz inwestycje drogowe i inwestycje związane z gospodarką odpadami – po 20 %.

Ad. 4. W roku 2021 inwestorzy nie występowali z wnioskami o uzgodnienie dokumentacji projektowych, w roku 2020 uzgodniona była 1 dokumentacja projektowa.

Ad. 5 W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 20 stanowisk odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym dwa negatywne), natomiast w 2020 roku wydano 14 opinii sanitarnych.

Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 67 % dotyczyło obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe odnosiły się do zmiany sposobu użytkowania obiektów, rozszerzenia działalności lub zmiany technologii.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły obiekty usługowo-handlowe – ok. 50 %, obiekty żywieniowo-żywnościowe – ok. 22 %, inne – ok. 17% oraz obiekty przemysłowe – ok. 11%.

W 2021 roku pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 19 kontroli inwestycji zlokalizowanych na terenie Miasta Piekary Śląskie, w 2020 roku przeprowadzono 14 kontroli.

Do Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2021 roku nie wpłynęły żadne skargi mieszkańców miasta Piekary Śląskie.

Porównując rok 2021 i 2020 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy wzrost wydanych stanowisk o ok. 30 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Realizacja zadań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2021 r na terenie województwa na terenie działania PSSE Bytom wynika z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia, a także z sytuacji epidemiologicznej kraju i potrzeb zdrowotnych ludności. W 2021 roku z uwagi na sytuację epidemiologiczną kraju, związaną z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, realizacja zadań w tym: ogólnopolskich i wojewódzkich programów profilaktycznych oraz interwencji nieprogramowych polegających na prowadzeniu kampanii społecznych i akcji zdrowotnych, zostały ograniczone. Wykonywane były zadania przede wszystkim związane z zapobieganiem oraz zwalczaniem stanu epidemii. Kontakt z odbiorcami działań informacyjno - edukacyjnych został w większości przeniesiony do strefy on-line. Działania podejmowano poprzez publikację materiałów edukacyjnych na stronie internetowej i portalach społecznościowych: Facebook, Twitter.

W roku 2021 przeprowadzono 4 wizytacji programów, dzięki dobrej współpracy z Urzędem Miasta Piekary Śląskie, MOPR, MOSIR oraz Parafią św. Bartłomieja możliwe było zorganizowanie i przeprowadzanie 4 akcji profilaktycznych oraz jednych warsztatów dla dzieci w czasie trwania wakacji. Koordynowano 2 konkursy dotyczące akcji „Wirusoochrona”.

Działania informacyjno-edukacyjne w ramach pt. "Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny"

W związku z pandemią cały rok 2021r upłynął pod znakiem przypominania społeczeństwu, jak ważne jest przestrzeganie podstawowych zasad higieny i bezpieczeństwa w ograniczaniu rozprzestrzeniania się zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2. Wzmocniono działania informacyjno-edukacyjne w zakresie przestrzegania obostrzeń sanitarnych poprzez zamieszczanie i aktualizowanie materiałów edukacyjnych na stronie internetowej i portalach społecznościowych: Facebook, Twitter. Każdorazowo podczas organizacji 4 akcji profilaktycznych wykorzystywano ulotkę pt. Mandat zaufania oraz materiały dot. DDMW przygotowane przez pracowników Oświaty Zdrowotnej.

Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna pt. „Wirusoochrona”

W związku z sytuacją epidemiologiczną związaną z rozprzestrzenianiem wirusa SARS-CoV-2, powrotem dzieci do szkół, mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo najmłodszych dzieci oraz ich rodzin, Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zainicjował na terenie województwa śląskiego realizację akcji informacyjno-edukacyjnej pn. „Wirusoochrona”. Akcja składała się z dwóch edycji styczeń – marzec oraz wrzesień – październik 2021 Początkowo w klasach I-III szkół podstawowych, a od dnia 15 lutego 2021 również w przedszkolach. Akcja miała na celu wzmocnienie działań przeciwepidemicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych poprzez przeprowadzenie zajęć profilaktycznych dla najmłodszych, przypominających o przestrzeganiu podstawowych zasad higieny oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia się wirusów, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki koronawirusa i grypy. W akcji udział wzięło w I edycji 22 placówki 8 przedszkoli i 14 szkół podstawowych

w II edycji 17 placówek 10 przedszkoli i 7 szkół podstawowych. Materiały przesłano w formie elektronicznej oraz osobiście dystrybuowano plakaty do placówek zachęcając ich do udziału w akcji. Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań oraz konkursów ogłoszonych w ramach akcji. Akcja potrzebna i ważna, bo tylko przestrzeganie zasad higieny osobistej oraz wdrożenie odpowiednich działań profilaktycznych w placówkach oświatowo-wychowawczych pozwoli na ograniczenie zachorowań wśród dzieci i przenoszenia wirusów na członków rodzin. Łącznie edukacją objęto 3496 uczniów.

Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!” w ramach Profilaktyki nadwagi i otyłości

Państwowa Inspekcja Sanitarna we współpracy z Polską Federacją Producentów Żywności realizuje Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!” – program propagujący zdrowy styl życia, promujący zbilansowane odżywianie oraz aktywność fizyczną. Głównym celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Działania podejmowane podczas realizacji programu zmierzają do zwiększenia świadomości uczestników programu dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Program skierowany jest do uczniów klas V–VIII szkół podstawowych. Do programu w roku szkolnym 2020/2021 przystąpiły 5 szkół zajęcia przeprowadzono wśród 445 uczniów. W ramach realizacji programu dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do szkół. Przeprowadzono jedną wizytację programu. Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w szkołach oraz nad sprawozdawczością elektroniczną. Zmniejszająca się liczba materiałów w formie papierowej, elektroniczne logowania do programu lekcje zdalne zniechęcają koordynatorów szkolnych do realizacji programu. W związku z pandemią do końca roku 2021 r. nie wdrożono nowej edycji programu.

Wojewódzki projekt edukacyjny „Klub Zdrowego Przedszkolaka”

Projekt zawiera różnorodną tematykę, a jego celem jest wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie zdrowego stylu życia w placówkach przedszkolnych. Działania projektowe mają wzbogacić wiedzę najmłodszych i ukształtować w nich nawyki higieniczno-zdrowotne m.in. w zakresie zbilansowanej diety – Żywienie na wagę zdrowia, jak również profilaktyki chorób zakaźnych, w tym szczepień; umiejętnego korzystania z promieni UV oraz profilaktyki tytoniowej i szkodliwości dymów innego pochodzenia, „Klub Zdrowego Przedszkolaka” realizowany jest od 2017 roku. W roku przedszkolnym 2020/2021 projekt realizowało 7 placówek przedszkolnych, 6 placówek zadeklarowało chęć udziału w następnej edycji projektu. W ramach realizacji projektu dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do placówek. Zaproszono placówki do kolejnej edycji projektu przesyłając materiały w wersji elektronicznej.

Zauważono że corocznie maleje liczba placówek, które realizują ww. projekt. Trudności z drukowaniem, a także brak nowych ciekawych opracowań i form powoduje, że placówki wycofują się z realizacji.

Ogólnopolski program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Ogólnopolski program dla przedszkoli pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, przygotowany został w porozumieniu pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a Głównym Inspektoratem Sanitarnym. Program dedykowany jest dzieciom przedszkolnym w wieku 5-6 lat, rodzicom i opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W trakcie

realizacji programu dzieci dowiedziały się skąd biorą się produkty ekologiczne, dlaczego warto je wybierać, jakie są zalecenia zdrowego stylu życia oraz jak przestrzegać zasad higieny. Do programu zaproszono 2 placówki przedszkolne. Przeprowadzono narady w reżimie sanitarnym z dyrektorami nowych placówek.

Wg koordynatorów przedszkolnych program ciekawy wnoszący wiele w przyszłe ekologiczne myślenie dzieci, dobrze przygotowany, wzbogacony piękną publikacją dla dzieci, która była niewątpliwie atrakcją programu. Publikacja dla dzieci dostosowana do wiedzy i umiejętności, szata graficzna ładna, kolorowa, przyciągająca uwagę, treści spójne i zrozumiałe. Uznano, że podstawową bazą do realizacji jest książeczka, która powinna być zapewniona dla wszystkich dzieci biorących udział w programie. Wszystkie przedszkola wyraziły chęć realizacji programu na tych samych zasadach, co w poprzednim roku szkolnym.

Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”

Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) rozpoczął kampanię informacyjną „Wybieraj Bezpieczną Żywność” #EUChooseSafeFood. Działania realizowane były w okresie sierpień - październik. Celem kampanii było uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka. Konsumentów w Unii Europejskiej należą do najlepiej chronionych i poinformowanych o zagrożeniach w łańcuchu żywnościowym obywateli na świecie. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej zamieszczali w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej informacje o kampanii. Przy współpracy Sekcji HŻŻ i PU przeprowadzono webinar online dotyczący bezpieczeństwa żywności.

Profilaktyka używania środków psychoaktywnych

Działania w zakresie profilaktyki palenia tytoniu i e-papierosów Państwowa Inspekcja Sanitarna w początkach lat dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia rozpoczęła walkę z problemem palenia tytoniu. Działania edukacyjne prowadzone mają wpływ na zmiany w społeczeństwie w odbiorze kwestii dotyczących palenia tytoniu

- Koordynowano i sporządzano comiesięczne sprawozdania dotyczące przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach tj.: placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Informacje o zakazie palenia zbierane były przez pracowników nadzoru sanitarnego PSSE w Bytomiu, w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.
- Podczas 3 akcji profilaktycznych przygotowano i obsługiwano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi nt. palenia tytoniu, u zainteresowanych osób przeprowadzano pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu, zachęcając ich do rzucenia palenia.

Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Program realizowany jest od 2008 roku i dostosowany do dzieci w wieku 5-6 lat. Realizowany jest przez kadrę pedagogiczną placówek przedszkolnych. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. W roku przedszkolnym 2020/2021 program realizowało 7 placówek przedszkolnych wszystkie zadeklarowały chęć udziału w następnej edycji. Ze względu na małą ilość materiałów edukacyjnych do programu, dystrybucję połączono z projektem „Klub zdrowego przedszkolaka,” w którym jednym z elementów jest realizacja programu „Czyste powietrze wokół nas”. Program we wszystkich placówkach był realizowany w poprzednich edycjach. W ramach realizacji programu czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach przedszkolnych. Trudności z drukowaniem materiałów,

brak nowych ciekawych opracowań i form a także dublowanie się z projektem wojewódzkim pt. "Klub zdrowego przedszkola", którego jedną z części jest program „Czyste powietrze wokół nas” powoduje, że placówki wycofują się z jego realizacji.

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”, dedykowany jest dzieciom w IV klasie szkoły podstawowej. Głównym celem jest zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. Zajęcia były realizowane za pomocą zróżnicowanych metod aktywizujących, jak dyskusje, wymiana doświadczeń, spostrzeżeń, pomysłów. Podstawą całego cyklu są przygotowane przez uczniów cztery zadania, które dotyczą różnych aspektów problemu uzależnienia od tytoniu oraz prewencji w tym zakresie. Do każdego z zadań opracowano szczegółowe instrukcje/pomoce dydaktyczne ułatwiające ich wykonanie, jak na przykład lista zdań proasertywnych, schemat wywiadu z osobą niepalącą, lista negatywnych konsekwencji palenia papierosów. W roku szkolnym 2020/2021 program zrealizowało 8 szkół podstawowych, 6 szkół zadeklarowało chęć udziału w następnej edycji. Zaproszono placówki do realizacji kolejnej edycji programu przesyłając materiały w wersji elektronicznej.

Program oceniony przez koordynatorów szkolnych jako interesujący i ciekawy. Ze względu na pandemię koronawirusa i zdalne nauczanie w większości przypadków realizacja bezpośrednia była utrudniona. Koordynatorzy zaznaczali, że brakuje im zeszytów ćwiczeń i kart pracy w formie papierowej, co ułatwiłoby i uatrakcyjniłoby prowadzenie i realizację programu oraz pozwoliłoby uczniom bardziej zaangażować się w jego realizację.

Działania w zakresie profilaktyki używania środków psychoaktywnych w tym nowych narkotyków

Mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo młodzieży oraz ze względu na obserwowanie niepokojącego zjawiska jakim jest nadmierne korzystanie z nowych narkotyków, pracownicy Oświaty Zdrowotnej prowadzili systematyczne działania edukacyjno-informacyjne zmierzające do zminimalizowania używania środków psychoaktywnych. Prowadzone działania skierowane są do wszystkich grup społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży w wieku 13-19 lat. Realizowane są następujące programy:

Program profilaktyki uniwersalnej „Smak życia czyli debata o dopalaczach

Głównym celem programu jest dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

W roku szkolnym 2020/2021 program zrealizowało 16 szkół podstawowych, 14 szkół zadeklarowało kontynuację programu w kolejnej edycji. W ramach realizacji programu czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania. Zaproszono nowe placówki, które zadeklarowały chęć udziału do kolejnej edycji programu, przesyłając materiały w wersji elektronicznej do nowych i kontynuujących placówek.

Program oceniony przez koordynatorów szkolnych jako interesujący i ciekawy. Ze względu na pandemię koronawirusa, zdalne nauczanie, brak nowych aktualnych informacji oraz nie wystarczającej ilości materiałów informacyjno - edukacyjnych w wersji papierowej w większości przypadków realizacja była utrudniona.

Ogólnopolski program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?

Program realizowany jest na terenie woj. śląskiego od 2013 roku. Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież

wchodzącą w dorosłe życie. W 2018 r. program został wpisany do Bazy Programów Rekomendowanych. W roku szkolnym 2020/2021 program zrealizowało 5 szkół ponadpodstawowych, wszystkie szkoły zadeklarowały chęć udziału w następnej edycji w ramach realizacji programu. Dostarczono materiały do placówek, omówiono oraz przypomniano cele i założenia programu. Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania. Przeprowadzono jedną wizytację programu. Zaproszono szkoły do realizacji kolejnej edycji programu przesyłając materiały w wersji elektronicznej. W większości, szkolni koordynatorzy ocenili program jako potrzebny, lecz długi i trudny do realizacji. Poprzez zdalne nauczanie w większości przypadków realizacja była utrudniona. Wg koordynatorów brak jest wystarczającej ilości i różnorodności materiałów informacyjno-edukacyjnych. W związku z pandemią nie przeprowadzono ankietyzacji wśród uczniów.

Kampania wojewódzka Dopalacze Wypalacze „groźne narkotyki”

Wzmocnieniem działań była coroczna akcja profilaktyczna pod hasłem Dopalacze Wypalacze, „groźne narkotyki”, której celem jest zwrócenie uwagi na problem uzależnienia od nowych narkotyków i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku dzieci i młodzieży. W 2021 roku działania prowadzono podczas 4 akcji profilaktycznych. Działania te zostały wzmożone w czasie wakacji, przez cały miesiąc sierpień w okienku profilaktycznym eksponowane i dystrybuowane były materiały informacyjno-edukacyjne nt. substancji psychoaktywnych w tym dopalaczy.

Działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych i nowotworów.

Promocja szczepień ochronnych – Kampania społeczna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, #szczepimy się

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszym sposobem zapobiegania wielu chorobom zakaźnym, zmniejszając tym samym liczbę powikłań oraz zgonów.

Celem kampanii jest przede wszystkim podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych w tym SARS-CoV-2, zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym). Grupą docelową kampanii jest ogół społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem osób z grupy największego ryzyka zachorowań na choroby zakaźne, czyli dzieci, osoby starsze oraz podróżujące po świecie.

Działania w zakresie profilaktyki szczepień ochronnych trafiają już do najmłodszych przedszkolaków, którzy realizują projekt „Klub zdrowego przedszkolaka”, poprzez słuchowisko czy czytanie książeczki „Przygody dzielnego Niedźwiadka Szczepana”.

W roku 2021 w szczególności zintensyfikowano działania o szczepienia **przeciw COVID-19** poprzez zamieszczanie i aktualizowanie materiałów edukacyjnych na stronie internetowej i portalach społecznościowych: Facebook, Twitter. Przeprowadzono 4 narady. Podczas zorganizowanych 4 akcji profilaktycznych dystrybuowano materiały informacyjno - edukacyjne dla zainteresowanych osób, udzielano porad oraz zachęcano do szczepień.

Program Podstępne WZW

Program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV. Program „Podstępne WZW” realizowany jest w województwie śląskim od 2011 roku. W roku szkolnym 2020/2021 program zrealizowały 4 szkoły ponadpodstawowe, wszystkie szkoły zadeklarowały chęć udziału w następnej edycji. W ramach realizacji programu przeprowadzono naradę w szkole, która pierwszy raz uczestniczyła w realizacji programu.

Dostarczono materiały do placówek, omówiono je, przypomniano cele i założenia programu. Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania. Zaproszono szkoły które zadeklarowały chęć udziału w programie i nowe do kolejnej realizacji programu przysyłając materiały on-line. Koordynatorzy szkolni uznali program jako ważny, potrzebny i ciekawy, chociaż realizacja programu była utrudniona w związku z pandemią i nauczaniem on-line.

Profilaktyka wirusa HPV i raka szyjki macicy Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Celem programu „Wybierz Życie-Pierwszy Krok” jest podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy. Realizowany program ma podnieść świadomość zdrowotną w zakresie roli profilaktyki wtórnej i pierwotnej raka szyjki macicy, a także motywować młodzież do podjęcia roli liderów edukacji zdrowotnej w swoim środowisku w celu wpływania na zachowania zdrowotne rodziców i opiekunów, a zwłaszcza wzrost zainteresowania badaniami profilaktycznymi w tym badaniami cytologicznymi. Adresatami programu są uczniowie szkół ponadpodstawowych, rodzice i opiekunowie uczniów oraz kadra pedagogiczna. Program edukacyjny pt. „Wybierz życie – Pierwszy krok” realizowany jest w woj. śląskim od 2011 roku. W roku szkolnym 5 szkół ponadpodstawowych, wszystkie zadeklarowały chęć udziału w następnej edycji. W ramach realizacji programu przeprowadzono naradę w szkole, która pierwszy raz uczestniczyła w realizacji programu. Dostarczono materiały do placówek, omówiono oraz przypomniano cele i założenia programu. Zaproszono nowe szkoły do kolejnej edycji programu w roku szkolnym 2021/2022. Koordynatorzy szkolni uznali program jako ważny, potrzebny i ciekawy, chociaż realizacja programu była utrudniona w związku z pandemią i nauczaniem on-line.

Profilaktyka czerniaka Program edukacyjny „Znamie! Znam je?”

W Polsce, od 16 lutego 2018 r. obowiązuje Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium, której istotą jest ograniczenie zachorowań na nowotwory skóry. Środkiem ku temu ma być podniesienie świadomości społecznej w zakresie szkodliwości promieniowania UV wydzielanego przez solaria. W Polsce świadomość ta okazuje się nadal niska, a w ostatnich latach można obserwować gwałtowny wzrost liczby zachorowań na czerniaka złośliwego, głównie wśród ludzi młodych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań. W roku szkolnym 2020/2021 program zrealizowało 4 szkoły ponadpodstawowych, wszystkie zadeklarowało chęć udziału w kolejnej edycji. W ramach realizacji programu przeprowadzono naradę w szkole, która pierwszy raz uczestniczyła w programie. Dostarczono materiały do placówek omówiono je, przypomniano cele i założenia programu. Zaproszono szkoły do kolejnej realizacji programu w roku szkolnym przysyłając materiały on-line. Dzięki edukacji w ramach programu, młodzież zna zasady ochrony przed czerniakiem, potrafi wymienić cechy charakterystyczne czerniaka oraz wie, w jaki sposób i jak często oglądać swoją skórę. Koordynatorzy szkolni uznali program jako ważny, potrzebny i ciekawy chociaż realizacja programu była utrudniona w związku z pandemią i nauczaniem on-line.

Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV. –

Profilaktyka HIV/AIDS

Według– KRAJOWE CENTRUM DS. AIDS Agendy Ministra Zdrowia z HIV i AIDS w Polsce – dane od początku epidemii do 31 grudnia 2020 r. było 26486 zakażonych ogółem,

3815 ma AIDS, 1428 chorych zmarło. W 30 Punktach Konsultacyjno- Diagnostycznych w Polsce, wykwalifikowani doradcy wykonują badania (bezpłatnie i anonimowo) i przeprowadzają rozmowę edukacyjną. Kampania profilaktyczna „Czy wiesz że ..”, Krajowego Centrum ds. AIDS, promuje rzetelny przekaz obalający mity i ukazuje fakty związane z zagadnieniami HIV/AIDS. Jednym z celów kampanii jest uświadamianie, że zakażenie wirusem HIV nie jest już wyzwaniem dla medycyny, a przy odpowiednim leczeniu można z nim żyć wiele lat i stać się niezakaźnym dla innych osób. Państwowa Inspekcja Sanitarna woj. śląskiego w 2021 r. włączyła się w realizację kampanii m.in. poprzez rozpowszechnienie informacji na stronach internetowych i w mediach społecznościowych oraz przez dystrybucję materiałów edukacyjnych podczas 3 akcji profilaktycznych, jednocześnie zachęcano do wykonania bezpłatnego i anonimowego testu w kierunku HIV w punktach konsultacyjno-diagnostycznych. Opracowano Harmonogram zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS na 2022r. W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS 2021 zaproszono do akcji „HIV/AIDS – chcę wiedzieć więcej”, wszystkie szkoły ponadpodstawowe. Przesyłano materiały w formie elektronicznej. Zajęcia zrealizowały tylko 2 szkoły z uwagi na czas pandemii oraz lekcje on-line. Celem akcji było zwiększenie wiedzy i świadomość na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV oraz kształtowanie postawy tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS. W okolicach 1 grudnia odbyły się lekcje edukacyjne w szkołach.

Profilaktyka wad postawy

Popełnione w dzieciństwie, w fazie wzrostu kręgosłupa, nieprawidłowości rzutują na jego sprawność i funkcjonowanie w dorosłym życiu. Przeciężone plecaki uczniów to poważny problem narzucający potrzebę edukacji i działań zaradczych. Kształtowanie prawidłowej postawy ciała jest jednym z warunków właściwego rozwoju fizycznego dziecka. Ciężkie tornistry mogą przyczynić się do niewłaściwej postawy, bólów kręgosłupa, zmniejszenia pojemności płuc. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego waga plecaka nie powinna przekraczać 10-15 proc. masy ciała ucznia. Dlatego też w II półroczu 2021 r. wznowiono działania w szkołach w zakresie pomiaru obciążenia uczniów ciężarem tornistrów przy współdziałaniu Sekcji HDIM. Ze względu na ograniczoną liczbę plakatów pt.: „Lekki tornister”, dystrybuowano je tylko w szkołach, gdzie odbywały się pomiary – ważenie tornistrów. Pomiar przeprowadzono w 3 wybranych szkołach podstawowych. Przez cały rok materiały nt. wad postawy i „Lekkiego tornistra” zamieszczano w mediach społecznościowych PSSE Bytom.

Akcja „Bezpieczne Wakacje 2021”

Od kilku lat, na terenie woj. śląskiego prowadzona jest akcja pt. „Bezpieczne Wakacje”. Celem jest stworzenie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie woj. śląskiego, zwłaszcza w ośrodkach wypoczynku letniego. Podejmowane były działania edukacyjne w kontekście używania substancji psychoaktywnych, w tym głównie nowych narkotyków, promocji szczepień ochronnych ze szczególnym uwzględnieniem szczepień przeciw COVID-19, bezpiecznego korzystania z kąpeli słonecznych i przestrzegania podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny podczas pandemii. Materiały przekazano elektronicznie do Urzędów Miasta w celu ich rozpropagowania. Zamieszczono informacje nt. bezpieczeństwa w czasie wakacji w mediach społecznościowych. Przeprowadzono 5 narad z organizatorami wypoczynku letniego dot. bezpieczeństwa podczas wakacji. Przygotowano i przeprowadzono akcje profilaktyczne na terenie wodnego placu zabaw, uczestniczono

w pikniku rodzinnym „Gryfno Familio” zorganizowany na zakończenie lata oraz przeprowadzono warsztaty dla dzieci z Klubu Integracyjnego „Promyk”

Akcja informacyjna „Brązowo, ale czy zdrowo?”

Państwowa Inspekcja Sanitarna woj. śląskiego od kilku lat realizuje akcję informacyjną pod hasłem „Brązowo, ale czy zdrowo?”. Ryzyko zdrowotne związane ze zbyt długim przebywaniem na słońcu zwiększa się zwłaszcza w okresie wakacji, dlatego edukacją na temat zasad profilaktyki chroniących przed skutkami nadmiernego promieniowania UV objęto również osoby wypoczywające na terenie kąpielisk i placówek wypoczynku letniego. W okresie wakacji pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej zorganizowali i przeprowadzili akcje profilaktyczną na terenie wodnego placu zabaw, uczestniczyli w pikniku rodzinnym „Gryfno Familio” zorganizowanym na zakończenie lata. Ponadto przeprowadzili warsztaty dla dzieci z Klubu Integracyjnego „Promyk”.

Przekazano materiały w formie elektronicznej do Urzędów Miasta w celu ich rozpropagowania. Przeprowadzili 5 narad połączonych z dystrybucją materiałów zachęcając organizatorów wypoczynku letniego do ich ekspozycji.

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, ustanowiony w 2008 roku przez Komisję Europejską na wniosek Europejskiego Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób, obchodzony jest 18 listopada każdego roku, by zwrócić uwagę na problem antybiotykooporności. Przeciwwstawienie się utracie skuteczności terapeutycznego działania antybiotyków jest istotnym elementem działań prozdrowotnych inicjowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną woj. śląskiego. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej podczas organizacji 3 akcji profilaktycznych zwracali uwagę na problem antybiotykooporności, oraz nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków poprzez ekspozycje i dystrybucje materiałów wśród zainteresowanych osób.

Podsumowanie

Rok 2021 był rokiem bardzo trudnym, dlatego, że wzmogły się kolejne fale pandemii koronawirusa SARS-CoV-2. W związku z wprowadzonymi nakazami, obostrzeniami i kwarantannami zawieszono zajęcia dydaktyczne lub nauka odbywała się tylko online. Działania oświatowo zdrowotne były podejmowane między kolejnymi falami koronawirusa co utrudniało realizację programów i projektów. Ograniczono do minimum kontakty bezpośrednie, zaś pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej uczestniczyli przy organizacji działań epidemiologicznych związanych z zachorowaniami, pomagali przy obsłudze wywiadów epidemiologicznych w programie SEPIS. Pandemia nie tylko pokrzyżowała plany, lecz w znacznym stopniu wpłynęła na realizację zaplanowanych działań i przedsięwzięć w każdej dziedzinie. Programy, akcje i przedsięwzięcia z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Bytomiu realizowane były zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach, lokalnym stanem epidemiologicznym oraz z zarządzeniami Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu. Zakres działań prozdrowotnych podejmowanych w 2021 roku ograniczył się do walki z pandemią i wytycznymi jak można zmniejszyć zagrożenie, występujące w środowisku lokalnym.

Po raz kolejny zaobserwowano, że w działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Potrzeba jest ciągłej aktywizacji wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych

założeniach i celach eksponują problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej. Ważne są rzetelnie opracowane materiały, nie tylko w formie elektronicznej ale także w formie papierowej, które informują i uświadamiają ludzi.

X. Działalność laboratoryjna

1. W zakresie badań laboratoryjnych

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń. W 2021 roku Oddział Laboratoryjny realizował swoje zadania zgodnie z planem. Jednakże ze względu na epidemię COVID – 19, badania wynikające z planów poboru próbek zostały zrealizowane częściowo.

Od roku 2004 Oddział Laboratoryjny posiada akredytację PCA na wykonywane badania. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej zakres badań akredytowanych jest uaktualniany lub rozszerzany o nowe lub zmieniające się metodyki badań. Szczególną wagę do aktualizacji zakresu badań akredytowanych przywiązuje się do tych metodyk badawczych, które znajdują się w wymaganym obszarze prawnym. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej audytorzy PCA podkreślają duże zaangażowanie i doświadczenie personelu technicznego w dziedzinie wykonywanych badań.

W 2021 roku:

a) **Sekcja Badań Wody** przeprowadziła mikrobiologiczne, fizykochemiczne i sensoryczne badania:

- wody przeznaczonej do spożycia – zbadano 94 próbki,
- wody z pływalni i innych obiektów wyposażonych w niecki basenowe – zbadano 57 próbek,
- wody wodociągowej ciepłej – zbadano 127 próbek.

W zakresie badań mikrobiologicznych oznaczane były: bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, ogólna liczba mikroorganizmów, liczba *Pseudomonas aeruginosa*, liczba bakterii z rodzaju *Legionella*, liczba bakterii *Clostridium perfringens* oraz liczba przetrwalników beztlenowców redukujących siarczynę (*clostridia*).

Badania fizyko-chemiczne obejmowały oznaczanie barwy, mętności, przewodnictwa, odczynu, zawartości jonu amonowego, azotynów, azotanów, chlorków, żelaza, manganu, wapnia, magnezu, glinu, twardości ogólnej, utlenialności, zawartości fosforanów.

Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

b) **Sekcja Badań Żywności** wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne oraz badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

Na terenie powiatu tarnogórskiego:

- w kierunku mikrobiologicznym – zbadano 120 próbek,
- w kierunku fizykochemicznym – zbadano 52 próbki (w tym 10 próbek sanitarnych),
- w kierunku sensorycznym – zbadano 19 próbek.

Badania mikrobiologiczne obejmowały wszystkie grupy produktów akredytowanych.

W obszarze badań mikrobiologicznych zakwestionowano 10 pobranych do badań próbek, w tym 5 próbek ciastek za obecność przypuszczalnych *Bacillus cereus* oraz 5 próbek lodów za przekroczoną liczbę bakterii z rodzaju *Enterobacteriaceae*.

Monitoringiem badań fizykochemicznych objęto oznaczanie poziomu azotanów i azotynów w warzywach (2 próbki), w mięsie i produktach mięsnych, rybach i przetworach rybnych (13 próbek) oraz w środkach specjalnego przeznaczenia żywieniowego (z udziałem warzyw) dla niemowląt i małych dzieci (1 próbka).

Kontrolą sanitarną objęto piekarnie, skąd pobrano i zbadano 10 próbek sanitarnych w kierunku zanieczyszczeń biologicznych w ramach corocznej akcji „miklik próchniczek”. Ze względu na obecność szkodników i ich pozostałości zdyskwalifikowano 1 próbkę.

Badania sensoryczne żywności obejmowały wszystkie akredytowane grupy produktów spożywczych.

c) **Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń** przeprowadziła badania bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych (*Salmonella* i *Shigella*), badania parazytologiczne, badania skuteczności sterylizacji urządzeń. Ze względu na epidemię COVID – 19 punkt przyjęcia próbek w Tarnowskich Górach był zamknięty w 2021 roku. Mieszkańcy powiatu tarnogórskiego dostarczali próbki do badań do punktu PSSE w Bytomiu.

Oprócz badań u osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby, u mieszkańców powiatu tarnogórskiego wykonano:

- 23 badania u 10 osób, które były narażone na zakażenie poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi,
- 9 badań dla 3 osób, u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych,
- 29 badań u 10 osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu,
- 5 badań dla 5 osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego
- 391 badań sporali.

XI. Podsumowanie

W okresie minionego roku 2021, pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Bytomiu dokonali **1272** kontrole.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **255** decyzji administracyjnych.

Ponadto wydano **237** decyzji obciążających stronę kosztami za przeprowadzone czynności kontrolne, w czasie których stwierdzono nieprawidłowości oraz za kontrole na wniosek strony.

W stosunku do osób winnych rażących zaniedbań nałożono **28** mandatów karnych na kwotę **5200** zł.

W przypadku występujących trudności w egzekwowaniu obowiązków nałożonych decyzjami zastosowano środki przymusowego postępowania w administracji.

W związku z tym:

- wystawiono **1** tytuł wykonawczy,
- wydano **4** postanowienia o nałożeniu grzywny na kwotę **2308** zł.

W 2021 r. w 1 obiekcie kontrolowanym stwierdzono bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia ludzkiego, wobec czego wydano decyzję z art. 27 ust. 2 ustawy o PIS dot. unieruchomienia obiektu.

W roku sprawozdawczym nie kierowano wniosków o ukaranie do sądu oraz nie nałożono kary pieniężnej w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Rok 2021 był rokiem szczególnym, ze względu na ogłoszoną epidemię SARS-CoV-2 w marcu na terenie Polski. W związku z nakazami i obostrzeniami zawieszono zajęcia dydaktyczne w placówkach oświatowych, a nauka odbywała się w formie hybrydowej lub online. Działania oświatowo - zdrowotne były podejmowane sporadycznie głównie między kolejno wprowadzanym „lockdownem”, co utrudniało realizację programów i projektów w zakresie promocji zdrowia. We wrześniu przywrócono zajęcia stacjonarne, lecz od października w szkołach w związku ze wzrostem zachorowań wprowadzono zajęcia tylko online.

Ograniczono do minimum kontakty bezpośrednie, a pracownicy Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Bytomiu zostali przesunięci do pracy związanej z działaniami epidemiologicznymi, głównie związanymi z zachorowaniami. Epidemia w znacznym stopniu wpłynęła na realizację zaplanowanych działań i przedsięwzięć.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej skupione były w szczególności w zakresie przeciwepidemicznym dot. SARS-CoV-2, w szczególności na przeprowadzaniu dochodzeń epidemiologicznych, co spowodowała ograniczenie liczby kontroli w terenie. Ponadto podejmowane były działania w związku z interwencjami, które mogły stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi.

W okresie letnim, kiedy sytuacja epidemiologiczna się ustabilizowała, kontrole były realizowane w oparciu o ocenę ryzyka. Ponadto prowadzono działania w ramach systemu RASFF/RAPEX, kontrole graniczne, zatwierdzanie i rejestracja zakładów, w niektórych sytuacjach korzystano z ułatwień przewidzianych w rozporządzeniu 2020/466 z dnia 30 marca 2020 r. *w sprawie środków tymczasowych mających na celu ograniczenie ryzyka dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt podczas określonych poważnych zakłóceń w systemach kontroli państwa członkowskich z powodu COVID - 19* tj. za pośrednictwem dostępnych środków porozumiewania się na odległość.

Ponadto, zgodnie z poleceniami GIS oraz ŚPWIS w Katowicach, w okresie zimowym wzmożono kontrole galerii handlowych oraz miejsc uprawiania sportów (m.in. stoków narciarskich) pod kątem przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych. Podjęto współpracę z Komendami Policji i skupiono działania w ww. temacie, co również uniemożliwiło realizowanie zaplanowanych kontroli zgodnie z harmonogramem na rok 2021. Przede wszystkim prowadzono kontrole, wizytacje i wywiady w zakresie przestrzegania obostrzeń związanych z SARS-CoV-2, a w mniejszym stopniu kontrole kompleksowe (planowane) pozostałych obiektów i zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu.

W dalszym ciągu w związku z ogłoszonym stanem epidemii SARS-CoV-2 utrzymywana jest stała współpraca ze służbami medycznymi, Sztabem Kryzysowym, jak również ze Strażą Graniczną w celu wymiany informacji oraz szybkiego podejmowania działań przeciwepidemicznych.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Bytomiu

mgr. Jolanta W.owska